3/2019 • ROČNÍK L

ŽIVÉ SLOVO

Nárek zúfalej ženy

Neděle - Den Páně

Život pod (ú)tlakom

Téma čísla: **Život pod tlakom**

110 let Bratrského hnutí

Minulost výzvou pro budoucnost

Jako při každé oslavě zněla i v Českém Těšíně dne 21. září u příležitosti 110. výročí vzniku Bratrského hnutí v Českých zemích hudba a zpěv. Postaral se o to pěvecký sbor Živá Píseň, který je se vznikem svobodného biblického hnutí spojen svou dlouhou historií. Ta jde až k místu prvních shromáždění v Třanovicích – Koňákově, kde na podzim roku 1909 došlo k založení sboru, k pravidelným bohoslužebným shromážděním se slavením Večeře Páně, a také k týdnům biblického vzdělávání a později také ke vzniku pěveckého sboru. Prvními dirigenty pěveckého sboru byli Jiří Sabela ml. a Jan Zabystrzan ml., synové zakladatelů prvního bratrského sboru na Těšínsku.

Zpěv jako projev radosti ze záchrany a nástroj **ve službě evangeliu**, jak se jmenoval seminář vedený Milanem Michalkem st., nebyl jediným pojítkem s historií hnutí. Tím dalším byl kontakt s biblickou školou v Berlíně a později ve Wiedenestu.

V týdnu oslav navštívil náš sbor jeden z jejích ředitelů Hartwig Schnurr s manželkou Heidi, jehož vřelé pozdravy byly účastníkům oslav v sále vyřízeny. Biblické vzdělávání, šíření evangelia osobním svědectvím, společenství v domácích shromážděních bylo připomenuto v přednáškách: **Vznik hnutí na Těšínsku** (Jaromír Andrýsek) a **Vznik**

hnutí na Vizovicku (Tomáš Pala). Dobové fotografie, alespoň částečně, zprostředkovaly atmosféru začátků hnutí. S pozdravem a reflexí vývoje polského bratrského hnutí (Kościół Wolnych Chrześcijan) vystoupil jeho dlouholetý představitel Jerzy Karzełek v příspěvku: **Neměnící se zdroj a nový počátek**.

Hnutí je hnutím nových počátků. Jejich příslibem se stalo vystoupení dětí, zpívajících těm nejstarším účastníkům, kteří Pána následují již dlouhá desetiletí. To právě jim vděčíme v našich bratrských společenstvích za mnohé požehnání a za to, že se svědectví evangelia dostalo i k nám. Proto byl jeden ze seminářů věnován **vzpomínkám na život ve sborech**, kterých se ujaly především sestra Irena Zemanová a Helena Balandová, setkání moderoval Vlastimil Suchánek.

Podstatným rysem bratrských sborů byla od počátku **evangelizace a zakládání sborů**. Propůjčovala tehdy mladému hnutí neobyčejnou dynamiku. Požádali jsme proto bratra Adama Małkiewicze, který zakládá sbory v Polsku a je jedním z vedoucích **Ligy Biblijnej**, která provází evangelikální církve procesem zakládání nových sborů. Jeho příspěvek byl neobyčejně živým oslovením a povzbuzením k práci na tomto poli.

Oslavy vzniku hnutí by nejspíš nebyly úplné, kdybychom se nezaměřili na svou vlastní identitu uvnitř celého evangelikálního hnutí. Jednotlivým rysům, které nás charakterizují, se věnoval bratr Czesław Bassara v semináři pod názvem: **Vysláni, abychom BYLI**. Představil Pána a jméno Ježíš jako to jediné, ve kterém se mají křesťané shromažďovat. (Mt 18,20; 1K 1,2) Večeři Páně představil jako uctívání. (Sk 2,42; 20,7; 1K 11,26) Otevřené a spontánní bohoslužby jako svobodný prostor ke vzájemné službě duchovními dary, jež jsme od Boha obdrželi ke společnému budování. (1K 14,26-27) Kněžství všech věřících představil jako absenci rozlišování mezi duchovenstvem a laiky. (1Pt 2,5.9; Zj 1,6) Písmo svaté jako kompletní a vystačující ve všech otázkách víry, jednání a života. (2Tm 3,16) Nemohl nevzpomenout, že Bratrské hnutí je hnutím autonomních a nezávislých místních sborů. (Zj 2-3) Hnutí je oddané křesťanské misii a řídí se modelem antiochijské církve. (Sk 13,1-3; 14,26-27) Místní sbor je veden staršími sboru, které povolává Bůh a oni jsou rozpoznáváni, přijímáni a potvrzováni Božím lidem. (Sk 20,17.28; 1Pt 5,1-4) V jeho výčtu nemohl chybět ani důraz na osobní návrat Ježíše Krista ve vytržení coby blahoslavené naději církve. (1Tes 5,23) A jako poslední významný rys zmínil bratr Bassara význam učení o věčném zachování spasených. (J 10,28n)

Závěrečné otázky výše zmíněného semináře: Odkud přicházíme, kým jsme a kam směřujeme? nebyly určeny jen účastníkům oslav, nýbrž každému, kdo se s historií hnutí seznamuje a tuší, že se minulost přirozeně prolíná s budoucností.

JAROMÍR ANDRÝSEK

obsah

Aktualita

110 let Bratrského hnutí 2

Úvodník

Potrebujem tlak 4

Úvahy k tématu

Buďme ako holubice 5
Život pod tlakem 6
Nárek zúfalej ženy 8

Misia

Naša cesta v misii 10

Křesťanský život

Zachovávejte všecko, co Ježíš přikázal? 12

Spomienka k téme

Život pod (ú)tlakom 14

Úvaha k téme

Skús to s ďakovaním 16

Príbeh zo života

Svedectvo o Božom vedení 17

Kresťania v zahraničí

Kresťania pod tlakom prenasledovania 18

Recenze

Láska odpouští všechno 20
Príbeh chasidského rabína 21

Úvaha

Dnem i nocí razítkoval víza 22

Rozhovor

Žid, ktorý spoznal Mesiáša 24

Úvaha

Marta nebo Marie? 27

Biblická úvaha

Neděle – Den Páně 28

Biblický výklad

Zjevení (15. díl) 30

Recenzia

Kráľovskí bojovníci 32

Správy zo zborov

Bratská misijná konferencia IBCM7 33

Vzpomínka

Naše maminka, Drahuška Kuzmiková, Vopalecká . . . 34

Představujeme

Malá Morávka – jubilejní! 35

Poezie

Ježíš na návštěvě 36

Téma příštího čísla:

KŘESŤANSKÁ IDENTITA

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do konce listopadu/novembra 2019 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Redakce.

Potrebujem tlak

Milí čitatelia,

k niečomu sa Vám priznám. Nie som kreatívny typ, som skôr prirodzený konzument. Rád čítam alebo pozerám, čo vytvorili iní ľudia a premýšľam o tom. Menej rád píšem, štylizujem a vyjadrujem vlastné myšlienky. To neznamená, že to nerobievam, skôr naopak, často je to mojou úlohou. Ale nejde to „samé od seba“. Potrebujem tlak. Ani tento úvodník by bez neho nevznikol.

Spomínam si, ako som s prekvapením pozoroval pri práci nášho niekdajšieho spolupracovníka v redakcii, Janka Kučeru. Sadol si k stolu, vzal pero do ruky a za pár minút mal článoček hotový. Brat Janko už nie je medzi nami, pred tromi rokmi si ho Pán Boh náhle zavolal domov. Chýba nám. Dôkazom jeho tvorivého nadania sú básne, ktoré sa príležitostne objavujú na stránkach nášho časopisu.

Možno aj Vy ste takí, že sa radi a spontánne prejavíte, keď máte k tomu priestor. A možno aj vy potrebujete potlačiť, aby ste niečo dostali zo seba. Pán Boh, ktorý nás stvoril a najlepšie nás pozná, vie, ako na nás. Niekedy nás postaví do situácie, v ktorej sa necítime komfortne. On vie, prečo to robí.

Lukáš v knihe Skutkov opisuje situáciu ťažkého útlaku, ktorý doľahol na prvú cirkev v Jeruzaleme: ***V ten deň [keď bol popravený Štefan] sa začalo veľké prenasledovanie cirkvi v Jeruzaleme a všetci okrem apoštolov sa rozprchli po krajoch Judska a Samárie... Tí, ktorých rozohnali, rozišli sa po okolí a zvestovali slovo evanjelia.*** (Sk 8,1.4) Ktovie, ako dlho by učeníci čakali v Jeruzaleme, keby na nich nebol doľahol tlak prenasledovania. Nebolo to ľahké, nebolo to príjemné, ale nebolo to ani zbytočné. Výsledkom bolo svedectvo mnohých bezmenných „obyčajných“ laických kresťanov. Neboli to veľkí apoštoli, práve tí zostali v Jeruzaleme.

Známymi výnimkami sú evanjelista Filip, niekdajší Štefanov druh v diakonskej službe, a apoštol Peter. Avšak na toho musel Pán zatlačiť špeciálnym spôsobom, aby sa odvážil priniesť evanjelium pohanom. Ale aj služba anonymných hrdinov pokračovala: ***Medzitým tí, čo sa rozprchli pre súženie, ktoré nastalo za Štefana, prešli až do Fenície, na Cyprus a do Antiochie, no Božie slovo neohlasovali nikomu, iba Židom. Niektorí z nich však boli aj Cyperčania a Cyréneania, a tak, keď prišli do Antiochie, prihovárali sa aj Grékom a zvestovali im Pána Ježiša. Pánova ruka bola s nimi a veľa ich uverilo a obrátilo sa k Pánovi.*** (Sk 11,19-21) To viedlo k založeniu zboru v Antiochii, ktorý sa stal prvou základňou pre vysielanie kresťanských misionárov do ďalekého sveta.

V dejinách cirkvi sa mnohokrát zopakovala podobná situácia. Spomeňme ako príklad príslušníkov Jednoty bratskej, ktorí v čase protireformácie museli opustiť svoje domovy a našli útočisko (***Ochranov***) v Sasku na panstve zbožného grófa Zinzendorfa. Tu sa z nich sformovalo duchovne zapálené spoločenstvo známe ako „Moravskí bratia“, ktorí sa stali priekopníkmi zahraničnej misie vo svojej dobe.

Aj v nie veľmi dávnej minulosti zažívala cirkev v Československu útlak, no Pán Boh aj v tej dobe konal svoje dielo, čo pripomínajú aj spomienky pamätníkov v tomto čísle časopisu. Ja mám v živej pamäti čerstvú spomienku na svedectvo brata z Iránu na bratskej misijnej konferencii IBCM7 v Taliansku. Naliehavo nám odkázal, aby sme sa nemodlili za ukončenie prenasledovania v jeho vlasti aj okolitých krajinách. Prenasledovanie je pre cirkev dobré, tvrdil nám presvedčivo, a dôkazom toho je bezprecedentný rast cirkvi na Blízkom východe.

Ja potrebujem tlak, aby som napísal článok. Potrebujem tlak, aby som sa podelil o svedectvo s ľuďmi, ktorých dobre nepoznám. Potrebujem tlak, aby som opustil zónu komfortu a nechal sa Pánovi použiť, kde a ako to On bude chcieť.

Možno ste aj Vy ako ja. Nemodlime sa, aby tlak prestal, ale aby Pán Boh cez nás dosiahol, čo sa Jemu páči.

Peter Kozár

Starší Kresťanského zboru v Bratislave-Rači, žije a pracuje v Kresťanskom centre Berea v Modre s manželkou Monikou a dvoma deťmi.

tiráž

ŽIVÉ SLOVO

Vydávají
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno–Židenice, www.ziveslovo.cz

Odpovědný redaktor, správa inzerce a adresa české redakce
Jaromír Andrýsek, Okrajová 3,
737 01 Český Těšín
tel.: +420 776 737 282
e-mail: ja.andrysek@gmail.com

Adresa slovenskej redakcie
Peter Kozár, Okružná 3190,
900 01 Modra
tel.: +421 908 390 753
e-mail: pkozar@berea.sk

Redakční rada
Jaromír Andrýsek, Jana Čížová, Peter Kozár, Michal Mrozek, Tomáš Pala, Ondřej Šimik, Jan Vopalecký, Ľubomír Vyhnánek, Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk
Gedeon Koukol, Ostravská 130,
735 62 Český Těšín - Mosty

Jazyková korektura
Ivo Štěrba st.

Administrace a expedice pro ČR
Daniel a Daniela Mrozkovi
tel: +420 737 255 932 a 732 657 842
e-mail: mrozek.dany@gmail.com
mrozkova.daniela@seznam.cz
Robert a Simona Brožkovi
tel: +420 605 870 575
Křesťanský sbor Český Těšín
Slezská 874, 737 01 Český Těšín

Administrácia a expedícia pre SR
Bohuslav Javor, Kresťanské centrum Berea,
Okružná 3190, 900 01 Modra
tel.: +421 905 249 379
e-mail: javor@berea.sk
IBAN SK55 1100 0000 0026 2901 0205

Platby a dobrovolné příspěvky
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno-Židenice
Fio banka, pobočka Český Těšín
Číslo účtu: 2300709184 / 2010

Předplatné v České republice
ČR: na celý rok 220 Kč + poštovné 96 Kč
Zahraničí: + poštovné jedné zásilky 91 Kč

Predplatné na Slovensku
na celý rok 7,8 € + poštovné 3,2 €
jednotlivé čísla 1,95 € + poštovné 0,8 €
Předplatné na další období končí jen písemným či telefonickým odhlášením v administraci.
Časopis vychází čtyřikrát do roka.
Registrační číslo MK ČR 6480
ISSN 1210–6526

Fota na obálce:
JUDr. Michaela Kalová

Buďme ako holubice

Život nebýva ľahký a niekedy by človek najradšej niekam utiekol alebo uletel, aby si od všetkých starostí a problémov oddýchol. Aj žalmista Dávid to v jednom zo svojich žalmov vyjadril podobne (55,7-9): *„Kiežby som mal krídla holubice! Odletel by som a býval inde. Naozaj by som ďaleko zaletel... Ponáhľal by som sa do bezpečia pred prudkým vetrom, pred víchricou.“* Dávid v uvedených slovách túži po krídlach holubice. Pozrime sa na tohto vtáčika z biblického pohľadu. V Písme sa o holubici hovorí na viacerých miestach a my sa v tejto úvahe pozrieme na niektoré z nich.

Holubica ako posol dobrých správ

V starozákonnej knihe Genezis 8,10-11 je holubica symbolom alebo predzvesťou konca zlých časov a začiatku nového života. Noachovi holubica priniesla správu, že vody potopy už ustupujú a zem začína znova žiť. To znamenalo, že aj ich strastiplné prežívanie v korábe hojdajúcom sa na vlnách Božieho súdu končí a znova budú mať pevnú zem pod nohami.

V Novom zákone nájdeme holubicu napríklad ako symbol Svätého Ducha, ktorý zostúpil na Pána Ježiša. (Mt 3,16) Svätý Duch v podobe holubice bol, podobne ako holubica u Noacha, nositeľom dobrej správy. Dal všetkým na známosť, že je tu sľúbený Vykupiteľ a s Ním aj záchrana a možnosť začať nový život. Sám Pán Ježiš neskôr svojim poslucháčom prečítal o sebe z knihy proroka Izaiáša (61,1-2): ***„Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal zvestovať chudobným evanjelium a uzdravovať skrúšených srdcom. Poslal ma vyhlásiť zajatým prepustenie, slepým vrátiť zrak, utláčaných prepustiť a vyhlásiť milostivý rok Pána.“*** (Lk 4,16-21) Aj Ján Krstiteľ bol oboznámený s tým, že na koho uvidí zostúpiť Ducha Svätého v podobe holubice, to bude Boží Syn. Vzápätí Ján vyznal, že Pán Ježiš je Baránkom Božím. (Jn 1,32-36)

Holubica ako vzor v krízových situáciach

Neskôr, keď Pán Ježiš posiela svojich učeníkov hlásať zvesť o nebeskom kráľovstve, hovorí im (Mt 10,16a): ***„Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov.“*** Podľa uvedených slov je jasné, že im nedal ľahkú úlohu, že majú pred sebou ťažké veci. Budú ako ovce medzi vlkmi. V nasledujúcich veršoch sa píše, že budú vláčení po súdoch, vypočúvaní, nenávidení, bití a možno aj zabití. A do tejto situácie im Pán Ježiš dáva radu (Mt 10,16b): ***„Buďte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice.“***

My v dnešnej dobe a v našich končinách nemusíme znášať až také ťažké veci, ako sú spomenuté vyššie. Ale napriek tomu býva náš život niekedy naozaj zložitý a mám za to, že radu Pána Ježiša si môžeme privlastniť aj my dnes. Máme byť na jednej strane opatrní a obozretní ako hady, lebo nepriateľ striehne na každý náš krok. Keď ho zbadáme neskoro, môže sa nám to stať osudným. Ale zároveň máme byť jednoduchí ako holubice.

Holubice bývajú obrazom čistoty, nevinnosti. Nie len Pán Ježiš radí byť ako holubica, ale aj apoštol Pavol na viacerých miestach vo svojich listoch vyzýva veriacich***: „aby sa vaše mysle neodvrátili od úprimnosti a čistoty voči Kristovi tak, ako zviedol had Evu svojou ľstivosťou... aby ste boli čistí a bez úhony pre Kristov deň... Nemaj nič spoločné s hriechmi iných. Zachovaj sa čistý.“*** (2Kor 11,3; Fp 1,10; 1Tim 5,22) A nedá mi nespomenúť tiež jednoduchý fakt, že holubice majú krídla. To mi pripomína v úvode citované Dávidove slová o túžbe zaletieť do bezpečia, keď prídu ťažké chvíle. Na inom mieste Dávid vyznáva, že bezpečný úkryt nachádza pri Bohu (Ž 18,3): ***„Hospodin je moja skala, moja pevnosť a môj vysloboditeľ; môj Boh je moje bralo, k nemu sa utiekam; môj štít, roh mojej spásy a môj hrad.“***

Buďme ako holubice

Buďme teda jednoduchí ako holubice. Nezabúdajme na čistotu a nevinnosť, ktoré nám boli pri znovuzrodení darované. Chráňme si ich. Keď sa dostaneme do rôznych tlakov tohto sveta, nezaplietajme sa zbytočne do kompromisov so zlom. Zároveň využívajme krídla, ktoré nám Kristus zabezpečil svojou obeťou na kríži, čím nám umožnil slobodne kedykoľvek zaletieť k Otcovi. Blížme sa k Bohu čo najviac a čo najčastejšie. U Neho nájdeme ochranu pred zlým, nájdeme tam posilnenie, múdru radu a tiež aj odpočinok od všetkých stresov.

Buďme jednoduchí ako holubice aj kvôli okolitým ľuďom, ktorí nás pozorujú. Aby nás náš Boh mohol použiť ako poslov dobrých správ. Aby sme našim spôsobom života mohli byť pre ostatných zrozumiteľným, čitateľným príkladom. Aby mohli na nás vidieť, že je tu možnosť úniku z tohto prevráteného sveta, možnosť úniku pred Božím súdom. Že je tu Záchranca, ktorý nám pripravil nový život. Záchranca, ktorý nás vyťahuje z tohto rozbúreného sveta a dáva nám pevnú zem pod nohami.

JÁN ČÍŽ

Život „pod tlakem"

Svůj život nežijeme izolovaně. Je celá řada tlaků z nejrůznějších stran, které nás mohou vést k zoufalství. Je to tlak na výkonnost, jak ve společnosti, tak i v církvi. Je to tlak spojený s časovou tísní; všichni chtějí všechno hned. Velmi silný je tlak veřejného mínění, ve společnosti silně ovlivňovaný médii, která občas využívají „fake news", vědomé dezinformace. Je tu také snaha o společenské uznání. Velkým tlakem je obrovský posun hranic v chápání společenské přijatelnosti lidského chování (např. lobby LGBT+, ale také třeba příklon k bezpříkladnému egoismu). Patří sem také změny rodinných či zdravotních vztahů.

Jak tomu všemu máme jako křesťané čelit, abychom neztratili svůj charakter „světla světa" a „soli země", abychom zůstali srozumitelní pro dnešní postmoderní a postfaktickou společnost?

Jaký má na nás tlak vliv?

Zeptáme-li se průměrně inteligentního žáka základní školy: „Při jaké teplotě vře voda?", pak dostaneme rychlou odpověď: „To je přece jasné. Při 100 °C!" Zeptáme-li se však někoho, kdo je na střední či vysoké škole, asi se nás nejprve zeptá: „A při jakém tlaku?" První odpověď je správná, ale jen za podmínky, že budeme vodu vařit při „normálním atmosférickém tlaku", tj. 101,3 kPa, pro dříve narozené při tlaku 1 atm. Protože voda, stejně jako všechny ostatní kapaliny, vře při různých tlacích také při různých teplotách. Klesne-li tlak v nádobě, kde je voda, na 2,3 kPa – začne voda vřít dokonce již při 20 °C. Je-li tlak 12,2 kPa, vře při 50 °C, naopak stoupne-li tlak na 200 kPa, začne voda vřít až při 120 °C. V jaderném reaktoru, kde se používá těžká voda, je tlak 15 MPa a voda nevře ani při 320 °C. Tyto zákonitosti lidé využívají v různých technologiích, např. v cukrovarech se cukrový roztok vaří při nižší teplotě za podtlaku, aby nedocházelo ke karamelizaci cukru. Doma v tlakovém hrnci vaříme při vyšších teplotách, aby se zkrátila doba vaření a uchovaly se důležité vitaminy. Také v elektrárnách se pracuje s vysokým tlakem při výrobě páry, aby se mohl v turbínách využít co největší tepelný spád a tím i energie v páře obsažená.

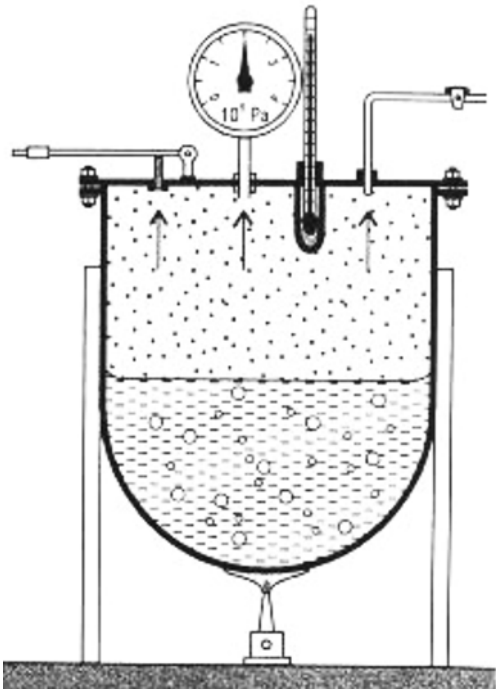

Jsem přesvědčen, že „vnější tlak", kterému jsme vystaveni, ať už je to v jakékoliv oblasti, má velký vliv na náš život. A to jak v pozitivním, tak i v negativním smyslu. Snad by se dalo říci, že „normální atmosférický tlak" odpovídá v našem životě běžnému standardu pracovního dne, kdy všechno probíhá tak, jak „má", bez nějakých zvláštních výkyvů. Podtlak bych přirovnal období, kdy relaxujeme, jsme na dovolené apod. Oddech a odpočinek potřebujeme samozřejmě všichni. Ale má i svá nebezpečí. Vede k pohodlnosti, ke zlenivění, a někdy také k tomu, že toho ďábel využije k lákavým pokušením všeho možného druhu. Vždyť „zahálka je matka hříchu". Stačí si připomenout klasický příklad Božího muže, krále Davida, který místo aby vedl boje Hospodinovy, si dopřál do sytosti oddechu. Ďábel mu nastrčil pohled na koupající se krásnou ženu (viz 2S 11,1-5). A neštěstí bylo hotovo.

Podobně tomu je i se zvýšeným tlakem. Stává se a bude se stávat, že musíme ze sebe vydat mnohem víc než v běžných situacích. Nemělo by nás to překvapit a neměli bychom stále jen fňukat a stěžovat si. Vždyť v životě musíme občas nejen jít, ale také zrychlit chůzi či běžet, např. aby nám neujel autobus. Stojí to za to.

Život pod tlakem je výzva!

Pracoval jsem jako projektant ve firmě, která dělala elektrovýzbroj pro různá technologická zařízení (elektrické pohony), naposledy pro pohony výtahů. Za socialismu se dělalo jen několik typů, s nimiž se všichni museli spokojit. Ale po politických zvratech začali zákazníci přicházet s novými a novými požadavky. Musel jsem řešit problémy, které jsem předtím vůbec neznal a ani netušil, že existují. A to vše pod časovým tlakem, protože dodávky byly vázány na smluvní penále. Mnohdy jsem si doslova zoufal a rval si poslední zbytky vlasů. Některé odběratele jsem dokonce viděl v naší firmě velice nerad, protože byli spolehlivou předzvěstí dalších problémů, které jsem musel řešit! Ale když se na to dívám zpět, přiznávám poctivě, že právě tito nepříjemní lidé se svými „nesmyslnými požadavky" mne v odborném životě posunuli nejdál.

Přesvědčil jsem se, že úplně stejně to „funguje" i v životě víry. Ne nadarmo píše totiž apoštol Jakub hned na začátku svého listu (1,2-4): *„Mějte z toho jen radost, moji bratří, když na vás přicházejí rozličné zkoušky. Vždyť víte, že osvědčí-li se v nich vaše víra, povede to k vytrvalosti. A vytrvalost ať je dovršena skutkem, abyste byli dokonalí a neporušení, prosti všech nedostatků."* Máme se radovat, protože zkouška pro nás je důkazem, že Pán Bůh s námi počítá, že nás chce použít k něčemu lepšímu a většímu! Obstojíme-li, je to jakýsi „certifikát" pro náš další duchovní život.

Jakub nám také připomíná, že nejde o naše přirozené schopnosti, ale o ochotu nechat se vést Bohem a spoléhat na

něj. Proto pokračuje (v. 5-7): *„Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána. Nechť však prosí s důvěrou a nic nepochybuje. Kdo pochybuje, je podoben mořské vlně, hnané a zmítané vichřicí. Ať si takový člověk nemyslí, že od Pána něco dostane."* A nakonec píše i o tom, co taková zkouška „pod tlakem" přináší (v. 12): *„Blahoslavený člověk, který obstojí ve zkoušce; když se osvědčí, dostane vavřín života, jejž Pán zaslíbil těm, kdo ho milují."*

Co dělat, když je tlak příliš velký?

Někdy míváme pocit, že to, co prožíváme, je nad naše síly! Určitě ano – protože Pán Bůh nás chce vést k tomu, abychom nespoléhali na sebe a na své schopnosti, ale na něj a jeho pomoc. Chce nás přivést blíže k sobě. Chce, abychom svou záležitost předali celkově jemu a nechali ho tento problém vyřešit. On ví, kde je východisko. Slova v Prvním listu Korintským nám připomínají něco, co sice známe dobře, ale nedovedeme se na to často spolehnout (10,13): *„Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát."*

Nedávno jsme v našem sboru probírali biblický kurz „Každý muž bojovníkem".[1] Probírali jsme tam mimo jiné i těžké havárie v manželství, kdy se partner opakovaně dopouštěl nevěry. Co teď? Jak se zachovat v této bezesporu velmi těžké a bezperspektivní situaci? Vyhnat provinilce a nemít s ním už nikdy nic společného? I tak se dá situace řešit. Na mne zapůsobil silně jejich duchovní poradce, který zoufalému muži citoval slova apoštola Petra (1Pt 4,19): *„A tak ti, kteří trpí podle vůle Boží, ať svěří své duše věrnému Stvořiteli a činí dobré."* Ani to, že naši bližní jednají v rozporu s Boží vůlí, nás neopravňuje k tomu, abychom jednali stejně! Máme být i nadále těmi, kteří svěří svůj život Pánu Bohu a pokračují dál v nastoupené cestě. V tomto případě to vedlo k záchraně manželství a celé rodiny.

Být pod tlakem přináší užitek

Být pod tlakem není jen stresující, nepříjemná situace, ze které bychom nejraději co nejdříve vycouvali. Je to také stav, který přináší užitek našemu okolí! Pšeničné zrno musí projít drtícím tlakem mlýnských kamenů, aby mohla vzniknout mouka pro výborné pečivo. Hrozny vinné révy jsou výbornou pochutinou – ale rychle podléhají zkáze. Chceme-li získat kvalitní víno, musí projít lisem. Olivy jsou výborné plody, ale chceme-li potřebný, zdravý a vynikající olivový olej, musí projít lisem. A tak je tomu vždy. Platí to i pro náš křesťanský život.

„Když je pastor v lisu, má z toho sbor olej". Tak to kdysi řekla jedna stará křesťanka D. Paulu Humburgovi, vedoucímu pracovníku „Vyznávající církve" v Německu během 2. světové války, když si postěžoval na závažné problémy ve svém životě za nacistického režimu, který nepřál křesťanům, mimo oficiální církevní struktury. Tak na to vzpomíná Wilhelm Busch.[2] Paul Humburg si to uvědomil a byl požehnáním pro mnohé křesťany v Německu.

Život pod tlakem prožíváme svým způsobem všichni. Jde však o to, jak se v této situaci chováme. Můžeme se snažit tomuto tlaku uniknout a mnohdy se to daří. Jsou však tlaky, před kterými nelze utéct, např. zdravotní stav, rodinné katastrofy, ztráta zaměstnání apod. Důležité je, jak v tlaku obstojíme. Pokud se osvědčíme, budeme srozumitelní i pro naše nevěřící přátele. Protože ti nestojí o naše „věroučné vyznání" a naše „biblické pravdy". Chtějí vidět v našem životě Krista, toho ukřižovaného. Chtějí se na vlastní oči přesvědčit, že Kristus nejsou jen krásná slova, ale realita měnící život. A když ve zkoušce obstojíme, pak budeme pro ně přínosem a budeme pro ně přitažliví. Pokud se budeme těmto situacím „pod tlakem" vědomě vyhýbat a vytvářet si „pro život příjemné" pojetí víry, nepomůžeme nikomu.

Rád bych zakončil krásnou perspektivou toho, kdo žije „bezúhonně" i v tlaku, který připravuje sám život. Jsou to slova 15. žalmu: *„Hospodine, kdo smí ... bydlet na tvé svaté hoře? Ten, kdo žije bezúhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zastává pravdu, nemá pomlouvačný jazyk, druhému nedělá nic zlého, na svého druha nekydá hanu, ... váží si těch, kdo se bojí Hospodina, nemění, co odpřisáhl, byť i ke své škodě, nepůjčuje na lichvářský úrok, nedá se podplatit proti nevinnému. Ten, kdo takto jedná, nikdy se nezhroutí."* Obstát se ctí v životě pod tlakem se vyplatí. A to bych vám ze srdce přál.

Tomáš Pala
s manželkou Bronislavou vychoval dvě děti, je dědečkem tří vnoučat, autor mnoha křesťanských publikací a článků.

[1] Lonnie Berger: Každý muž bojovníkem, KMB ČR, CBHB Havlíčkův Brod, 2016, díl. 2, str. 42-44.

[2] Wilhelm Busch: Plaudereien in meinem Arbeitszimmer.

Nárek zúfalej ženy (Náreky 1)

Na biblickom kurze preberáme časti knihy proroka Jeremiáša a dnes si otvoríme prvú kapitolu knihy *Nárekov*, ktorá je tomu príbuzná a Jeremiáš je tradične považovaný za jej autora. Neviem, ako sa cítite pri jej čítaní. Na prvý pohľad je to veľmi depresívna báseň. Úvodné verše sú intenzívnym vyjadrením bolesti Jeruzalema, mesta, kde sa Boh rozhodol umiestniť svoje meno. To mesto je teraz zničené a opustené. Chrám, kde boli prinášané obete Hospodinovi, Bohu Izraela, leží v troskách. A tak nám rozprávač predstavuje Jeruzalem, Božie mesto, personifikované ako žena, ktorá po nociach horko narieka.

Kto poteší?

Ako čítame, niet nikoho, kto by ju potešil. Vlastne ani neviem, kto by ju mal potešiť. Možnože by to mal byť jej manžel, ale táto žena je vdova. Možno by to mali byť iní, ktorí ju mali radi, jej milenci (v. 2). Ale tí ju opustili. Žiadny priateľ jej nezostal. Toto je v samotnom centre jej zúfalého kriku. Kde táto žena nájde potechu?

Konečná odpoveď v tejto básni nepríde; museli by sme čítať ďalšie 4 náreky. Len v tomto jednom je päťkrát uvedené, že niet, kto by ju potešil (v. 2.9.16.17.21). Tak si kladiem otázku, či je v tom niečo, z čoho sa môžeme poučiť. Pravdaže musíme byť veľmi opatrní, keď si chceme z básne, ktorá opisuje duchovnú a telesnú a politickú opustenosť mesta, zobrať niečo pre nás ako jednotlivcov. Ale pomôže nám samotný fakt, že toto mesto je zosobnené ako žena. Všetci asi poznáme situácie, keď už toho na nás bolo priveľa. Keď nás premohli ťaživé okolnosti. Keď bol život veľmi ťažký a pripadali sme si ako táto žena, ktorá sa obzerá, ale nemá nikoho, kto by ju potešil. A pretože sme boli v takých situáciách, snáď sa dokážeme stotožniť aj s údelom tohto mesta.

Nemám sa dobre

Táto báseň nás pozýva, aby sme sa citovo stotožnili s tým, čo prežíva mesto Jeruzalem. Pomáha nám pritom spôsob, ako je táto kapitola zostavená. Hovoria tu dvaja ľudia. Je tu rozprávač, ktorý začína, a potom hovorí samotné mesto. Rozprávač, ktorý sa na to pozerá zvonka, spomína, že niet tešiteľa, pri troch zvláštnych príležitostiach (v. 2.9.17). Je to jednoduché konštatovanie skutočnosti. Ale dvakrát hovorí samotné mesto (v. 16b): ***„Ďaleko odo mňa je tešiteľ, čo by upokojil moju dušu."*** Žena vyjadruje, čo cíti vo svojom vnútri, a tým nám svoje položenie predstavuje veľmi realisticky. Jej bolesť – bolesť Židov vo vyhnanstve – sa stáva našou bolesťou.

Druhýkrát toto žena vyjadrí slovami (v. 21a): ***„Nepočuješ, že vzdychám a nemám tešiteľa?"*** Hovorí nimi to, čo my niekedy nie sme schopní vysloviť. Naše moderné kresťanstvo je akési „vydezinfikované". Očakáva sa, že by sme sa stále mali usmievať. Na otázku: „Ako sa máš?" (čo v angličtine funguje ako pozdrav) vždy čakáme, že odpoveď bude: „Ďakujem, mám sa fajn." Možno ti dnes odrezali ruku alebo si prišiel o zamestnanie, ale patrí sa povedať, že sa máš dobre. Ale život nie je taký. Niekedy sa nemáme fajn. Niekedy máme problémy a ťažkosti. Ak si kresťanom, to neznamená, že neprídu ťažké časy. Ale dosť často sme nútení tvárit sa, že všetko je v poriadku.

Náreky

Terajšia situácia Jeruzalema nie je priaznivá. Táto báseň je jedným typickým žánrom hebrejskej literatúry – je to ***nárek***. V knihe Žalmov nájdeme mnoho podobných; v skutočnosti väčšina žalmov je tohto typu. Prínosom týchto nárekov je, že pre nás vytvárajú priestor a poskytujú nám slovnú zásobu na vyjadrenie našej bolesti a zranenia. Nie preto, aby sme sa v našom žiali vyvaľovali a vyžívali sa v sebaľútosti, nie preto, aby sme sa stále považovali za obeť činov niekoho iného. Ale ponúka nám jazyk, ktorým môžeme vyjadriť skúsenosť bolesti v kontexte prežívania našej viery. To je prínos biblických nárekov pre nás.

Veľmi reálnym spôsobom sa Jeruzalem stáva každou ženou a každým mužom, ktorí kedy trpeli. Keď vidí, že ju nemá kto potešiť, volá v zúfalstve a je veľmi dôležité všimnúť si, ku komu volá a čo vyjadruje. V treťom riadku 9. verša volá: ***„Pozri, Hospodin, na moju biedu."***

Táto báseň je veľmi umne zostavená, je to akrostich. V pôvodine sa každý verš básne začína nasledujúcim písmenom hebrejskej abecedy (aj v niektorých prekladoch je to vyznačené). Každý verš má tri riadky, ktoré spolu tvoria ucelený prvok. Zoberú nejakú myšlienku a rozvinú ju, a potom sa ide ďalej. To platí s výnimkou dvoch prípadov, keď trojveršie nevyjadruje ucelenú myšlienku a mení sa aj hovoriaci. Deje sa to v treťom riadku 9. a 11. verša. V obidvoch prípadoch žena (Jeruzalem) skočí do reči rozprávačovi, čo dáva jej vyjadreniu zvláštnu silu. Preruší opis jej situácie zvonka a vyjadrí svoju vnútornú bolesť. Chce, aby niekto videl, čo prežíva. A v obidvoch týchto prípadoch obracia pozornosť na Hospodina. Osloví ho jeho osobným menom ako verného Boha zmluvy. Uprostred tohto utr-

penia je len jedna osoba, ku ktorej sa môže obrátiť. Jej manžel tam nie je, jej milenci sú preč, priatelia ju opustili. Už sa môže obrátiť len na Hospodina. ***„Pozri, Hospodin, na moju biedu,“*** hovorí (v. 9c). ***„Pozri, Hospodin, že mám súženie,“*** hovorí (v. 20a).

Ale ona nechce, aby sa Boh len pozeral. Hovorí: ***„Pozri, Hospodin, všimni si, že som znevážená.“*** (v. 11c) Chce, aby jej Boh venoval pozornosť. Lenže Boh zatiaľ neodpovedá. Žiadna zrejmá odpoveď od neho neprichádza. Všetci tešitelia sa vzdialili.

Nádej uprostred zármutku

A tak, ako prichádzame ku koncu básne, ona ešte stále žiali (v. 22c): ***„Mnoho je mojich vzdychov a srdce mi je choré.“*** Máme aj my skončiť tu, v opustení? Nemyslím. Lebo v tejto básni je ešte niečo, čo ukazuje, kde sa dá nájsť nádej uprostred zármutku. Tá nádej sa objavuje priamo uprostred jej ťažkej situácie. A práve z toho dôvodu, ktorý ju tam dostal. Znova musíme byť opatrní, ak chceme tieto veci aplikovať pre seba, ale chcem poukázať na spôsoby, ako je to možné.

Hnev verného Boha

Prvý náznak nádeje sa objavuje už v 5. verši: ***„Hospodin ho strápil.“*** (v. 5b) Tá bolesť, to utrpenie, ten žiaľ, to všetko tam prišlo kvôli Hospodinovi. Rozprávač pripomenie tú istú vec: ***„Hospodin vyzval proti Jákobovi jeho protivníkov.“*** (v 17b) Môžeme sa spýtať: Je to len krutá poznámka pozorujúceho rozprávača? Nemyslím si, lebo uprostred medzi týmito vyjadreniami rozprávača sa sama žena pýta (v. 12bc): ***„Či je ešte bolesť ako moja, ktorú mi spôsobili, ktorou ma Hospodin zarmútil v deň svojho pálčivého hnevu?“*** Z hlbiny svojho zúfalstva si uvedomuje, že nejakým činom toto spôsobil sám Hospodin. Ľudia z Jeruzalema sa ocitli v tejto situácii, lebo porušili podmienky zmluvy. Vyhnanstvo je Boží trest za hriech jeho ľudu.

Musíme byť opatrní, keď chceme toto nejako aplikovať na seba, pretože my žijeme v inej dobe, na opačnej strane kríža. Trest za hriech je už vybavenou vecou, lebo Pán Ježiš Kristus ho zniesol na kríži. My musíme žiť s dôsledkami našich hriechov, ale on zniesol trest za ne. No miesto, kde žena začína nachádzať nádej, je zdrojom nádeje aj pre nás.

Boh sľúbil, že bude žehnať svoj ľud, keď budú oni poslušní. Ale vyriekol aj kliatbu, ak sa proti nemu vzbúria. A fakt, že Boh verne koná podľa svojich zasľúbení, aj keď to znamená spustošenie a skazu, je zároveň znamením nádeje. Jeruzalem sám to uznáva (v. 18a): ***„Hospodin je v práve.“*** Túto ťažkú lekciu sa potrebujeme naučiť aj my. Obklopujú nás hlasy, ktoré ako sirény volajú, že Boh je milý Pán Boh. A svoju vieru redukujeme na hľadanie vlastného naplnenia. Prevraciame naše kresťanstvo na niečo, čo sa má točiť okolo nás a slúžiť nám. Ale táto báseň nám pripomína, že Boh je spravodlivý. Vždy bude konať verne, podľa svojej zmluvy a podľa svojho charakteru. A preto je aj jeho súd miestom, kde môžeme nájsť nádej. Spravodlivosť zvíťazí, lebo náš Boh je spravodlivý Boh. Takže to vyjadrenie bolesti a utrpenia nie je oddávaním sa sebaľútosti. Nie je to nejaká zvrátená záľuba v bolesti. Je to prijatie situácie takej, aká naozaj je. Je to vnímanie toho, že aj tu koná Božia ruka. Aj v našich životoch, keď sa veci skomplikujú, Boh skutočne koná. To je viac než otrepaná zbožná fráza. Je to niečo veľmi reálne a zakorenené v Božom charaktere.

Nazvať hriech hriechom

Ale v tejto básni nachádzame aj druhé znamenie nádeje. Trikrát na rôznych miestach sa ukazuje, že v jadre problému je hriech (vo v. 8.14.18). Je tam to rozpoznanie, že hriech a vzbura ľudí viedli k tejto situácii. Uprostred tej bolesti a utrpenia Jeruzalem nepopiera, že zhrešil. Obávam sa, že my sami niekedy váhame nazvať hriech hriechom. V angličtine máme mnoho slov na opis toho, čo Biblia nazýva hriechom, a tak túto vážnu skutočnosť zakrývame. Vyhovárame sa na rôzne veci. „Urobil som to, pretože... Môže za to moja výchova, moji rodičia. Aj iní to robili... A možno je to kvôli tomu počasiu.“ Ale Jeruzalem sa k tomuto neuchyľuje. Preberá zodpovednosť za svoje vlastné hriechy. Odmieta vidieť sa jednoducho ako obeť. Priznáva (v. 8a): ***„Jeruzalem sa ťažko prehrešil.“***

Ako Boží ľudia aj my si musíme dať pozor, aby sme neboli oklamaní. Nedať sa zviesť predstavou, že s hriechom to nie je až také vážne. V angličtine napríklad už nehovoríme o ***cudzoložstve***, ale o ***afére***. Keď odnesieme z pracoviska pero alebo kancelárske spinky, nepovieme, že sme to ***ukradli***, len sme ich ***premiestnili***, veď napokon máme na to nárok. Dnes sa nikto nepovažuje za ***sebca***, ale hovoríme o ***osobnom naplnení***. Ale v jadre všetkých týchto postojov je v skutočnosti hriech.

Kým sa tvárime, že hriech nie je hriech, nie je ani nádej. Len keď priznáme hriech ako hriech, máme nádej, lebo Pán Boh nad hriechom zvíťazil. Prijal trest zaň na kríži. Hriech môže byť odpustený. Keby som povedal, že je to vina môjho otca, lebo v stredu, keď som chcel pozerať futbal, išiel na dovolenku, tomu sa nedá pomôcť, ale na hriech má Boh riešenie. A pripomína nám to, že hriech vždy bol a vždy bude vážna vec.

Vzbura Izraela proti Bohu bola vážna vec, to mu nemohlo byť jedno. Na hriechu vždy záleží. Ani ja by som nechcel Boha, ktorý by nad hriechom mávol rukou so slovami: „Mne je to jedno.“ Boh ignorujúci hriech by nebol milujúcim Bohom. Na hriechu ohromne záleží – a vidíme to jasne, keď sa pozrieme na kríž. Chcem takého Boha, ktorý berie hriech tak vážne, že s ním fakticky niečo urobí. A to je Boh Biblie. Pre ľudí Jeruzalema to znamenalo trest a vyhnanstvo. Ale pre nás nie, vďaka krížu.

Boh, ktorý rozumie utrpeniu

A tak je tu nádej – dokonca aj pre Jeruzalem. Nádej, ktorá sa zakladá na Božom charaktere, na jeho vernosti a spravodlivosti. Znamená to, že nakoniec všetci žili šťastne, kým nepomreli? Ešte nie. Ako sme mohli vidieť, tento nárek sa končí nenaplnenou túžbou po potešení. Nie je ľahký spôsob, ako ukončiť utrpenie, a nie je ani ľahký spôsob, ako sa vyrovnať s hriechom. Ale Boh sa s ním vyrovnal. A kríž nám zároveň ukazuje, že máme Boha, ktorý rozumie utrpeniu, Boha, ktorý ním prešiel. Boha, ktorý kvôli nám okúsil smrť. Ktorý na kríži volá: „Môj Bože, môj Bože, prečo si ma opustil?“

Žena v tejto básni ešte nemá kríž, na ktorý by sa pozrela. Ty a ja ten kríž máme. Kríž dáva zmysel tomuto svetu a utrpeniu v ňom spôsobom, ktorému Jeruzalem nemohol rozumieť. Nech by bol zdroj nášho trápenia akýkoľvek, vieme, že vždy je nádej. Ak sa na to pozrieme z perspektívy Veľkej Noci, niekedy máme pocit, že je piatok, ale blíži sa nedeľa.

SIMON MARSHALL
PODĽA PRÍHOVORU NA LETNOM BIBLICKOM KURZE 2016
SPRACOVAL PETER KOZÁR

Naša cesta v misii

Jonathan a Naomi Dieter

Libanon je prekrásna krajina s úchvatnými pohoriami, majestátnymi cédrami, blankytnými vodami a priateľskými ľuďmi. Naše dobrodružstvá v tejto krajine začali rozdielne, ale mali spoločnú niť.

Naomin príbeh začal v septembri 2004, keď prijala miesto učiteľky v ***Libanonskej evanjelikálnej škole*** (ďalej iba LES) pre chlapcov a dievčatá na predmestí Bejrútu. ***Jonathan*** cestoval cez Libanon prvý raz v rámci krátkodobého misijného pobytu, keď navštívil aj viaceré ďalšie krajiny v tejto časti sveta. Zamiloval si Libanon a cítil Božie volanie, aby sa ta vrátil. Hneď po maturite pracoval dva roky v LES. Potom sa vrátil do USA, aby študoval na univerzite. Po ukončení štúdia vrátil sa v septembri 2004 do Libanonu a v LES stretol prvý raz Naomi.

Obaja sme si najprv mysleli, že tam budú krátky čas: Jonatán najprv jeden rok, potom za ním druhý a Naomi od začiatku dva roky. Teraz sme tu spolu už 13 rokov. Ani jeden z nás nemá osobitnú prípravu pre prácu, ktorú konáme, ale to nie je prekážkou našej služby. Jonatán je bakalár v počítačovej technike a Naomi je bakalárkou vo vyučovaní a výchove detí. Využívame nadanie, ktoré nám Boh dal na mieste, na ktoré nás povolal.

Naše úlohy v LES sa v priebehu času menili. V tomto čase Jonatán učí ***biblické úlohy*** v 6. ročníku, ***informačné technológie*** v 9. a 10. ročníku a ako prídavok má ***sociálne štúdie*** v 6. a 7. ročníku. Je tiež administrátorom školského systému a správcom jeho počítačovej siete.

Od narodenia našej prvej dcéry ***Saoirse*** v roku 2009 je Naomi v úlohe matky v domácnosti. Občas prispieva k životu školy ako poradkyňa pri vyučovaní, ale jej hlavná úloha je byť matkou. Striedavo vo štvrtkové večery hostíme u nás ďalšie misionárske rodiny z LES. Naomi pomáha pri stretnutiach matiek s malými deťmi, vedie ich modlitebné hodiny a pomáha tiež s administratívnymi prácami v našom miestnom zbore.

Naše deti sa všetky narodili v Libanone a do určitého veku sa považovali za tunajších obyvateľov. Až keď narástli a poznali zložitosti kultúry a identity, zistili, že hoci Libanon je ich domov, ony nie sú praví Libanonci. Najväčšou výzvou pre nás pri výchove detí je vzdialenosť od našich širších rodín. V prvých rokoch sme prechádzali cez mnohé výzvy a skúšky bez ich podpory. A dosiaľ obvykle žijeme bez toho, aby sme ich videli. A ďalšia zložitosť sú naše dve domovské krajiny, v ktorých ony žijú. Najmä, keď je detí už viac, je veľmi ťažké navštíviť obe rodiny počas jednej dovolenky. Napriek moderným technológiám je ťažké udržiavať s nimi spojenie pravidelne. Toho roku sme navštívili našu rodinu v USA po troch rokoch. Ani jeden z našich chlapcov si nepamätal predošlú návštevu.

Libanon je veľmi „prechodná krajina“. Dokonca sami Libanonci prichádzajú a odchádzajú. Následkom ***sýrskej utečeneckej krízy*** prišlo sem v krátkom čase ohromné množstvo utečencov. Väčšina z nich tu nenachádza trvalú prácu a možnosť obživy. Sú vyčerpaní telesne i duševne a idú ďalej hľadať si lepší domov. Pre nás ako rodinu to znamená, že vytvorené priateľstvá majú krátke trvanie. Saoirse zlomilo srdce, keď jej najlepšia priateľka odišla do USA a tiež, keď sme sa naposledy vracali z dovolenky v Írsku. Ako rodičia to prežívame dvojnásobne: náš vlastný smútok z lúčenia i smútok našich detí z neho.

Vychovávať svoje deti v inej kultúre má však i viaceré výhody. Naša škola je anglickým rečovým a vyučovacím prostredím. Ale my sme radi, že naše deti sú od mladého veku vystavené aj vplyvu arabčiny a francúzštiny. V Libanone dosiaľ dávajú vysokú hodnotu rodine, užšej i širšej, čo si my ceníme. Je tu tiež oveľa menší tlak reklamy, ktorá by predkladala deťom, čo všetko musia mať. To sa však začína meniť s rozširujúcim sa vplyvom Západu. Ale my sme vďační za to, že život je tu jednoduchší ako v našich domovských kultúrach.

Naša služba v škole je dôvodom, prečo sme tu. Ale život nám poskytuje aj iné možnosti evanjelizácie. Hoci žiaci a žiačky sú zo 70 % moslimovia, všetci chodia denne na pobožnosti v kaplnkách. V škole je päť kaplniek pre rôzne vekové skupiny od 3 do 18 rokov. Každá trieda má týždennú biblickú hodinu. Malé deti v nich preberajú biblické príbehy. Staršie idú hlbšie: do mravných otázok a pohľadov na svet, ktoré sa dotýkajú ich osobnej viery.

Naomi v priebehu rokov viedla ***viaceré skupiny matiek s malými deťmi*** a vzťahy, ktoré nadviazala, viedli k príležitostiam hovoriť o našej viere. Keď sa jej svetská moslimská matka pýtala, čo má robiť s neposlušnosťou jej dvojročného dieťaťa, viedlo to k rozhovoru o tom, ako naša viera ovplyvňuje výcho-

vu našich detí. Mnohé z matiek, s ktorými Naomi strávila čas, sa nikdy nestretli s takými myšlienkami. Počas niekoľkých rokov Naomi učila 3-6-ročné deti z nášho spoločenstva. V tomto čase navštevujeme medzinárodný zbor, a tak máme v ňom libanonské deti aj deti z viacerých iných krajín. Niektoré z nich sú už z domu hlboko založené v Božom Slove, zatiaľ čo druhé majú veľmi malé poznanie Biblie.

Veľká cudzinecká komunita v Libanone dáva príležitosti zasiahnuť evanjeliom ľudí z iných kultúr. Jedna z najbližších Saoirsiných priateliek je dievča z Českej republiky. Jej otec má obchodné záujmy na Blízkom Východe. Po tom, ako bola v našom dome, hovorila rodičom, ako ďakujeme Bohu za pokrm. Jej matka tiež hovorila o biblických príbehoch a kresťanských piesňach, ktoré si prinášala domov. Ale i o tom, aká bola dcéra sklamaná, keď boli v Česku, že tam tak málo ľudí sa zaujíma o Boha a čokoľvek duchovné. My sme im dali nejakú pomôcku na biblické štúdium v češtine a povzbudili sme ich, aby študovali Bibliu spoločne.

Prosíme o vaše modlitby za nás a za túto krásnu krajinu, ktorú teraz nazývame svojím domovom. Libanonské politické ovzdušie je trvale nestále a nával utečencov počas minulých rokov len pridal k dovtedajšiemu napätiu. Prosíme, modlite sa za miestne zbory, ktoré sa veľmi snažia ***zasiahnuť utečencov evanjeliom***! Počúvame ***úžasné príbehy tých, čo prišli k viere v Krista*** a boli prijatí do zborov. ***Modlite sa za nových sýrskych veriacich***, ktorí odchádzajú do iných krajín v rámci presídľovacích programov! Modlite sa, aby našli spoločenstvo a mohli rásť vo viere! ***Modlite sa, aby Pán Boh povolal ďalších pracovníkov do Libanonu!*** Je tu mnoho príležitostí pre tých, čo by chceli prísť a slúžiť v LES či na niekoľko mesiacov alebo na jeden či dva roky. Nevyžaduje to pedagogickú kvalifikáciu, hoci sme radi, keď nám Boh pošle skúsených učiteľov. Účinne pomôžete, keď prídete so srdcom ochotným slúžiť a citlivým k tunajšej kultúre.

Modlite sa za nás ako rodinu, aby sme boli dôslední v našom chodení s Bohom a pokračovali v hľadaní Jeho vôle pre naše životy!

Z ECHOES, DECEMBER 2017
PRELOŽIL JÁN HUDEC

Zachovávejte všecko, co Ježíš přikázal?

Jak se mohou stát nedokonalí křesťané opravdovými následovníky

„Být učedníkem Ježíše – to je krásné. Zachráněn a pokřtěn – úžasné. Zachovávat všechno, co Ježíš přikázal – zhroucení, jak bych to jen všecko dokázal?“, ptá se autor v tomto zvlášť osobním článku. Jak lze opravdu následovat Krista? Zcela určitě ne ze strachu před trestem.

Obrátil jsem se na základě jednoho traktátu. Tak se před mnoha lety říkalo letákům. Do té doby jsem neznal žádného křesťana a ani jsem nevěřil, že by mohli křesťané ve významnějším počtu existovat. Pocházel jsem z katolické rodiny s příjemnou liberálně a střízlivě vědeckou orientací. Odpovědi na otázky života pro mne nebyly v Bibli, ale v lexikonech. A to, že jsem přesto po přečtení jediného letáčku svěřil svůj život do rukou Ježíše Krista, bylo vyvoláno pouhým výrokem, že mne Bůh osobně miluje. Plus několik biblických veršů. Vyhledat jsem si je nedokázal, protože jsem se ještě nikdy nedíval do Bible tak dlouho, abych pochopil, co je to Starý a Nový zákon a co znamenají ta malá a velká čísla, totiž verše a kapitoly.

I jinak se start mého nového života odvíjel jen těžce. Jako dobře křesťansky orientovaný, podle jména katolík, jsem si myslel, že jsem. Že jsem se sice obrátil, moje vina byla odpuštěna a že teď mohu jen usilovat o to, abych byl dobrý člověk s dobrými skutky. Svoboda od viny ležela někde v minulosti; v současnosti jsem prožíval jen obrovský tlak, teď už, prosím, nedělej Bohu ostudu.

A tak jsem se tedy zeptal vedoucího domácí skupinky, zda existuje nějaká knížka o modlitbách. Sotva jsem dokázal obsáhnout své štěstí, protože taková knížka existovala a on ji měl k dispozici. Teď jsem se tedy mohl učit modlit. To bylo ovšem podstatně těžší, než jsem si myslel. Modlitební praxe v knížce byla perfektní: modlili se v ní zdánlivě bezhříšní křesťané (protože hřích modlitby znemožňuje), lidé s čistým srdcem (protože falešné motivy modlitbu znemožňují), lidé v plné odevzdanosti (protože chybějící oddanost modlitbu znemožňuje). Tak to stálo v knize a já jsem to všechno neměl.

Můj první modlitební život byl prostě zoufalství. Pokaždé, když jsem začal s modlitbou, cítil jsem zeď mezi sebou a Bohem. Byl jsem zoufalý. Sliboval jsem Bohu, že budu všechno dělat lépe a důsledněji a doufal jsem, že při příští modlitbě budu mít jiný pocit. Nebyl jsem ovšem nijak zvlášť dobře ani na tom, že bych všechno dělal lépe, takže pocit zoufalství mi zůstal. Vycházel jsem z toho, že mám být zbožný ještě důsledněji. Když už nejsem dostatečně dobrý, tak bych měl být přece přinejmenším zbožný důsledněji.

Každé ráno jsem na dva proužky papíru naťukal na stroji řešení a připínal je na školní nástěnku. Začal jsem s modlitebními schůzkami od pondělí do pátku vždy od 7 hodin ve škole. Začal jsem s biblickým kroužkem žáků pro pátou a šestou třídu. Přicházelo na něj až 50 dětí. To přece zní jako úspěšné následování, nebo ne? Jednoho dne se však přetrhlo vlákno mé trpělivosti a já jsem děti seřval. Poté přicházelo ještě tak 30, pak 20 a pak už skoro nikdo. Byl jsem prostě žalostný následovník. To samozřejmě můj modlitební život nezlepšilo.

Doufám, že je jasné, že takové následování může vést k hroznému stavu vnitřního napětí a zákonictví. Přinejmenším tak, jak jsem to tenkrát chápal. Čteme-li pak ještě knihy o následování od Michaela Greena, George Verwera, Oswalda Sanderse a mnoha jiných, pak už člověk není od zoufalství daleko. Dodnes si těchto mužů víry vysoce cením, avšak pokus je jednoduše kopírovat mne málem připravil o víru. Častokrát jsem si v těch počátečních letech své víry myslíval: „Tohle prostě nemohu vydržet!“ Je tohle následování?

V Matouši 28,18-20 je psáno: *„Ježíš přistoupil a řekl jim: ‚Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku.‘“*

Zdá se, že přesně zde vězí jádro problému, který jsem popsal. Ježíšovi učedníci – krásní. Zachránění a pokřtění – úžasné. Zachovávat vše, co Ježíš přikázal – pád do propasti, jak bych to jen mohl kdy dokázat? Nemálo křesťanů má při obrácení radost, a pak už prožívají jen námahu. „Hříchy mi byly odpuštěny, ale teď to musí také klapnout, jinak Bůh nakonec vše vezme zpět.“ S takovým chápáním Boha žiji jako křesťan sám, a to ještě s výhledem hrozícího zavržení. Byl to Ježíšův záměr? Anebo jen chtěl, abych se spokojil s vnějšími, zbožnými pravidly mého sboru a jinak se nijak zvlášť netrápil tím, co říká jeho Slovo? Určitě ne.

Jak si to pak ale představuje sám Ježíš?

1. Získávejte za učedníky všechny národy

Slovo „učedník“ by se vlastně mělo překládat jako „žák“ anebo „studující“, neboť to je jeho původní význam. Hned nám přijde na mysl vztah dvanácti žáků k Ježíšovi, jejichž „Rabi“ byl Ježíš. Rabi je slovo pro „učitele“. V antických dobách to znamenalo, že žáci se svým učitelem žili společně. Přesně tak to dělalo dvanáct učedníků po tři léta, jako v biblické škole. Žili s Ježíšem, jedli s ním, naslouchali mu, kladli otázky, vyzkoušeli si svá obdarování, a vyšli, aby uzdravovali a kázali. Ten, kdo se tedy přidá k Ježíši, je především tím, kdo se učí. To je pro mne velká úleva. Nepřidal jsem se k Ježíši proto, abych se stal dokonalým člověkem, to nutně vede ke křečovitosti anebo k pokrytectví. Začal jsem s Ježíšem jako žák, právě jako nedokonalý, nevědoucí a někdy dokonce i nemožný „křesťan“, kterému Ježíš dopřává svobodu dělat spoustu chyb a na nich se učit.

K tomu teď ale patří i to následující:

2. „Učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal!“

To by mohlo vyznívat také, jako kdyby Ježíš, v jádru svého poselství, dal obrovské množství pokynů. Ale tak tomu není. Jádrem je evangelium a pokyny omezuje sám Ježíš na „miluj Boha a svého bližního jako sebe sama“. U toho, co máme „zachovávat“, jde vždy o samotného Ježíše. Jsme jeho žáci. Prvním a nejdůležitějším úkolem žáka Rabiho je, aby zůstával v jeho blízkosti. Pak naslouchat. Učit se. Žít. To ovšem nefunguje, je-li naší motivací strach ze selhání a z trestu. Kdo se neustále bojí dělat chyby, ničemu se nenaučí a nebude ani moci to, co se naučil, využít. Nedělá to, co chce Ježíš, nýbrž jen to, co snad zůstane bez trestu. To už ale není „následování“, nýbrž „náboženství“. Spousta náboženství funguje přesně takto: „Buď perfektní, pak tě nikdo nepotrestá.“ Co na to říká Ježíš?

„Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce.“ (1J 4,18)

Ježíš nechce nábožensky založené lidi, ale lidi, kteří mu jsou blízko a učí se ho milovat. Obsahem „přikázání“ je předně víra v Ježíše Krista, důvěra v něj. A odsud může a má růst a šířit se také vše ostatní.

Patří tedy evangelizace a následování k sobě? Kdo skutečně porozuměl evangeliu, jehož srdce je jím skutečně dotčeno, touží se učit nový život, který v něm Ježíš započal. Novorozené dítě, které neroste a nevyvíjí se, vyvolává u rodičů nejvyšší stupeň bdělosti, protože je zřejmě nemocné. Stejně tak evangelium není jen znalost, kterou považujeme za pravdivou, ale je to Boží moc (Ř 1,16). Pak jistě nebude existovat nový život bez růstu a touhy učit se. Zdravému malému dítěti nemusíme přikazovat, aby se něčemu naučilo. Ptá se neustále samo a vyzkouší všechno, co lze vyzkoušet. Zkouší běhat, dotýkat se, skákat, plavat. Možná se bude pokoušet proniknout do elektrické zásuvky, zkusí jíst trus, dráždit kočku a co já vím, co ho ještě může napadnout. Ale neustále se přitom učí. A rodiče jsou stále u toho, aby jejich výuka směřovala správným směrem a nebyla pro dítě nebezpečná.

Přesně to je následování. Přesně tak jsem i já sám překonal své obtížné křesťanské začátky: jeden spolužák viděl mé trápení a zeptal se mne, zda bych se nechtěl každý týden s ním setkat a číst spolu Bibli a modlit se. To mi pomohlo z mého zoufalství. Nevím, zda bych bez tohoto člověka ještě dnes byl křesťanem.

Teprve když jsem pochopil, že být křesťanem je cesta učení se, a ne cesta být dokonalým, začal růst. Učení se dodnes nepřestalo – stále jsem ještě následovníkem svého Rabiho Ježíše. Stále si ještě čtu Bibli a chci se z ní stále učit ještě víc. Zkouším stále nové věci a učím se, jak bych mohl svůj život žít lépe. Jsem stále ještě zvědavý a nadšený z objevů, které dělám na cestě s Ježíšem. Jsem stále ještě otevřený ke změnám svého životního stylu nebo své zbožnosti, když jsem pochopil a poznal něco nového z toho, co je důležité pro Ježíše. A modlím se, aby to tak zůstalo až do konce mého života.

ULRICH NEUENHAUSEN
JE VEDOUCÍM FÓRA WIEDENEST
PERSPEKTIVE 03/2019
PŘELOŽIL TOMÁŠ PALA

Život pod (ú)tlakom

Mládež s bratom Kořínkom na Remate

V živote človeka sú dobré obdobia, kedy sú podmienky priaznivé, všetko ide hladko, práca či učenie sa darí, dokonca ani termíny netlačia a dôvodov k radosti a pohode je viac ako k zlej nálade. Niekedy však stačí málo a vystrieda ich čas nepohody – naruší sa zdravie a prídu obavy, čo bude ďalej, nedarí sa práca alebo hrozí jej strata, nestíhajú sa termíny v zamestnaní či pri štúdiu, treba robiť ťažké rozhodnutia a naraz je človek pod tlakom. Niekedy sú spúšťačom tlaku okolnosti, ktoré nemôžeme ovplyvniť, inokedy si ich spôsobíme sami, ak niečo dlho odkladáme a potom nestíhame alebo si naberieme na seba toho priveľa a nevládzeme to uniesť. Sú však aj dôvody mimo nášho tela, duše či rodiny, keď sa nás niekto iný snaží dostať pod tlak, škodiť a ubližovať nám a má na to prostriedky a moc. Toto bol tlak, lepšie povedané útlak režimu voči ľuďom v čase neslobody, myslím teraz špeciálne voči veriacim z rôznych cirkví, aj z našich zborov.

Vynára sa mi spomienka z detstva, ako malým mestom, kde sme vtedy žili, viedli väčšiu skupinu kňazov a rehoľníkov, podobne neskôr aj štyroch pre vieru uväznených bratov (Ostrolucký, Kučera, Michalko, Urban) po chodbe nitrianskeho súdu, kde som bola s mamičkou a manželkami týchto bratov, ktoré ich mohli aspoň takto uvidieť. Dôvodom odsúdenia bolo údajné „spolčovanie sa proti Republike“. Aké boli dni a týždne týchto sestier, manželiek, matiek, pred týmto dňom súdu a ešte dlho potom? Obavy o život a zdravie ich milých, starosť o prežitie a zabezpečenie rodiny, detí a ich výchovu, zvládnutie aj ťažších manuálnych prác bez mužských rúk – čo ich viac tlačilo? Neviem. Ale čo ich držalo, viem, poznala som tieto vzácne ženy. Bola to ich viera v Pána Ježiša a dôvera v každodennú Božiu pomoc aj napriek nepriazni okolností aj nedobrých susedov. Toto boli päťdesiate roky. Viac o týchto väznených, našich nitrianskych, aj bratislavských bratoch (Siracký, Pavlovič, Žarnovický, Hrdina), ako aj o MUDr. Zemanovi z brnianskeho zboru a krátko väznených bratoch z batizovského zboru (Košuth, Starovecký) hovorí útla knižočka ***Väznili ich pre Pána*** (vydal Kresťanský zbor Ostrava-Kunčičky, 2014).

Ako doliehal tlak režimu na nás veriacich v neskorších desaťročiach? Rôzne, v závislosti od politickej klímy a často aj podľa charakteru alebo statočnosti ľudí v rôznych vedúcich či zodpovedných funkciách. U niektorých sa snúbi-

la snaha páčiť sa „vrchnosti“ s ich nenávisťou voči inak veriacim – rozumej napríklad nekatolíkom – a prospechárstvom. A tak sa mnohé deti veriacich rodičov alebo už mladí veriaci nedostali študovať na stredné a vysoké školy, iní boli pre vieru v Pána Ježiša vylúčení zo štúdia alebo aj vyhodení zo zamestnania, v lepšom prípade im v práci napriek výborným schopnostiam nebol umožnený postup.

Možno mnohí naši mladí veriaci ani netušia, že možnosť študovať alebo doštudovať nezávisela len od svedomitého prístupu študentov. Táto situácia vytvárala nepriamy tlak na veriacich, mladých i starších, na to, aká zjavná bola ich viera. A obstáť v pokušení nebolo ľahké. Ešte viac by mohli hovoriť mladí bratia, ktorí zažili a absolvovali základnú vojenskú službu, že nebolo ľahké vyznať svoju vieru, modliť sa, čítať si Bibliu v tomto prostredí. Ale keď to zvládli, to víťazstvo im dávalo silu obstáť naďalej. Spomínam si na jedného otca, o ktorom učiteľka vedela, že je veriaci, ale do posudku o štrnásťročnom synovi a rodine napísala v dobrej snahe kladné hodnotenie o „vysporiadaní sa s náboženskou otázkou“, rozumej, že sú ateisti, neveriaci, aby sa chlapec dostal na strednú školu. Tento otec povedal učiteľke, že toto nemôže podpísať, lebo to nie je pravda a musela to zmeniť.

Vzácne spomienky ma viažu na to, ako sme spolu s ďalšími bratmi a sestrami v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch organizovali „tajné“ pobyty detí a mládeže za účelom ich vedenia ku Kristu a budovaniu viery. Začiatky boli vlastne „neorganizované“, keď odvážne mladé sestry vzali na pobyt zopár detí na rodinnú chatu, ktorú ochotní veriaci na tento účel požičali. Neskôr chata Abrmanovcov na Remate, čo bol spočiatku len holý vymurovaný dom, ale patrila k nemu jednoduchá drevená chatka s kuchynským sporákom a latrínou v lese, sa stala na dlhé roky miestom mnohých prázdninových pobytov. K tomu pribudol dom Levkovcov na Hoštine či dom Jančovcov na martinských Stráňach, aj dom Kriškovcov v Čankove a iné miesta. Ako však zorganizovať – aké deti, ktorí vedúci a pomocníci, kde a kedy môžu ísť, keď telefóny boli odpočúvané tajnou políciou, listy otvárané a neformálne stretnutia niektorých veriacich sledované? Pomocou bola ***Veľkonočná konferencia*** v Ostrave (jediné povolené celoštátne československé stretnutie veriacich našich zborov), kde sme starostlivo „odfajkali“ zoznam všetkých dôležitých ľudí, ktorí sa dozvedeli, že sa stretneme na Remate v určitú májovú sobotu. Títo priviedli so sebou ďalších spolupracovníkov, a tak sme spoločne vytvorili podrobný prázdninový plán, kde, kedy, ktorý vedúci s akými pomocníkmi vrátane kuchárok a deťmi pôjde. Sestra Adamcseková viedla „databázu“ detí podľa ročníkov v červenom učiteľskom zápisníku. Na záver sme skontrolovali, či sa každému dieťaťu ušiel nejaký pobyt. Sestra Ďuricová po mnoho rokov prinášala z Prahy textové aj obrázkové materiály pre pobyty. Súčasťou tohto plánovacieho dňa bolo aj vzdelávanie – biblické aj odborné. K tomu sme prizývali ochotných bratov (Kořínek, Osouch) a sestry (I. Zemanová) a ďalších. Zároveň sme si dohodli termín októbrového hodnotiaceho stretnutia.

Rozostavaná chata na Remate

Či boli takéto stretnutia a samotné pobyty bezpečné? O tom sme veľa nerozmýšľali – mohli hocikoho z nás zavrieť, veď výchovu detí a mládeže mala na starosti ***Pionierska organizácia*** a ***Socialistický zväz mládeže.*** Cirkvi to smeli robiť len v rámci bohoslužieb – avšak sme sa za to modlili. Kuriózna situácia bola na Remate 29. augusta 1984, kedy tam boli veľké oslavy 40. výročia SNP a cestou okolo chaty išli prúdy čiernych limuzín s vysokopostavenými súdruhmi a ich verejným i tajným ochranným sprievodom na neďalekú chatu Baník a „naša“ chata bola plná detí. Bola potrebná veľká opatrnosť, ako a kedy vyviesť deti z chaty von do prírody. Ale Pán Boh bdel nad tým, aj keď ľudia z okolia volali tú chatu „baptistický kostolík“.

Môj manžel a ja sme každý rok robili turistický pobyt na verejných táboriskách. Na Remate v máji sme len povedali, kedy a kam prídeme. Nikdy sme nevedeli, koľko nás bude, či 20 alebo vyše 40. Každý stan si varil sám, len čaj sme varili spolu, snažili sme sa vytvoriť zo stanov vhodný útvar. Po raňajkách, niekedy i pred nimi, sme vyšli na túru a keď sme prišli na vhodnú lúku, posadali sme si a mali sme biblické vzdelávanie. Po túre, futbale a večeri sme pri táboráku spievali, dokončili sme rannú tému a rozprávali, čo sa práve žiadalo. Občas sa niekto pri nás pristavil, aj si pohmkal a tábor sme prežili v Božej ochrane.

Keď premýšľam, aký súvis má toto rozprávanie s témou tohto čísla časopisu, vidím ho jasne. Celá táto vzácna generácia mladých ľudí vyrastala pod neprajným tlakom spoločnosti a režimu, ale aj jednotlivých miest, kde žili v školách a na pracoviskách. A toto vzájomné spoločenstvo, viac či menej aktívne, na pobytoch a táboroch aj s miernou príchuťou ohrozenia im pomáhalo zvládať tento tlak. Vďaka patrí Pánovi za všetky deti a mladých, ktorí mohli aj na pobytoch prijať z milosti spasenie skrze vieru ako Boží dar (Ef 2,9) a boli budovaní vo viere.

MILOTA KOZÁROVÁ

Skús to s ďakovaním

Kedysi dávno som si vypočula jeden krátky príbeh:

Bola raz jedna utrápená žena. Prišla za kazateľom svojho zboru, sadla si u neho v pracovni a chcela sa mu posťažovať so svojimi problémami s manželom, s deťmi, v práci... Ale vtom zazvonil telefón a kazateľ sa musel na chvíľu vzdialiť, aby vybavil telefonát. Ako tam tak žena sedela a čakala, zbadala na stene tabuľku so slovami: Skús to s ďakovaním. Keď sa kazateľ vrátil späť do pracovne, žena tam už nebola.

Často na tento príbeh myslievam, hlavne na tú krátku vetu: ***Skús to s ďakovaním***. Tento príbeh mi pomáha zvládať život.

Keď sa človek dostane do problémov, väčšinou si ako prvé potrebuje pred Bohom a aj pred ľuďmi vyliať srdce, posťažovať si, poplakať si a možno hľadať odpoveď na otázku: prečo? V prvých chvíľach trápenia je to úplne prirodzené, ani ja nie som výnimkou. Ale čím dlhšie utrpenie trvá, tým viac takéto myslenie ťahá človeka smerom dole, do depresie. Nie je to dlhodobo udržateľný postoj. Človek sa v tých všetkých problémoch, starostiach, nezodpovedaných otázkach a možno hneve, vzdore alebo sebaľútosti začne topiť, a môže sa nakoniec utopiť.

Vďačnosť prináša novú perspektívu

Mám pomerne zložitú diétu, postupne sa mi nazbieral dlhý zoznam zakázaných potravín. A nejde len o samotné potraviny, ale často záleží aj na ich skladovaní, spracovaní, použitom množstve či vzájomnej kombinácii. Nebolo vôbec jednoduché sa s tým popasovať. Trvalo mi viac než dva roky, kým som sa dokázala v tom zorientovať, naučiť sa, ktoré potraviny, v akom množstve, či v akej kombinácii mi škodia, a pokým som si z toho zvyšku vytvorila ako-tak prijateľný jedálniček. A nie je nič „lepšie“, keď potom jedného dňa zistím, že niečo z toho mála, čo som mohla jesť (a dokonca to aj chutilo), zrazu prestali v obchode predávať. Alebo sa moje telo jednoducho rozhodne, že nejakú ďalšiu potravinu z môjho povoleného zoznamu prestane tolerovať. A človek je zase na začiatku, odznova aby pátral, skúšal a premýšľal, ako si tú stravu vyskladať. V takých chvíľach mi je buď do plaču alebo ma pochytí hnev.

Ale postupne, po kúskoch sa pokúšam preorientovať na ďakovanie. Po prvotnom plači alebo záchvate hnevu si skôr či neskôr spomeniem na vetu z úvodného príbehu a začnem sa na veci pozerať z novej perspektívy. Prestanem sa aspoň na chvíľu zameriavať na budúcnosť – čo budem teraz jesť a kde tak asi zoberiem čas a energiu, aby som to odznova riešila?! Namiesto toho sa obzriem do minulosti a pokúšam sa Bohu poďakovať za to, že som si danú potravinu mohla aspoň na chvíľu vychutnávať, že moje telo aspoň dočasne mohlo mať z toho úžitok, prísun živín a vitamínov, alebo možno aspoň potešenie. Väčšinou až vo chvíli, keď niečo stratím, si naplno uvedomím, akú to malo pre mňa cenu, aké to bolo dobré. A o to viac môžem Bohu ďakovať, že mi to doprial, aj keď len na obmedzený čas.

Takto isto sa to učím robiť aj v ostatných oblastiach života. Nie len pri mojom komplikovanom stravovaní, ale aj keď prídu iné problémy, iné zdravotné komplikácie, nezhody v práci, či starosti a trápenie v rodine... Obzvlášť keď sa toho nakopí príliš veľa naraz, keď to na človeka padá jedno za druhým a nestíha sa ani poriadne nadýchnuť, práve vtedy mi takýto postoj vďačnosti pomáha neutopiť sa v tom. Zakaždým, keď sa po príchode trápenia spamätám z prvého šoku, zakaždým, keď sa mi podarí zmeniť perspektívu – budúcnosť nechať na Boha a pozrieť sa na chvíľu na minulosť a ďakovať za ňu – po každom takomto poďakovaní mi je o kúsok ľahšie na duši. Nie nadarmo nám apoštol Pavol radí: *„Za všetko vzdávajte vďaky.“* (1Tes 5,18) Dokonca hovorí, že ďakovanie je Božia vôľa pre nás.

Vďačnosť potrebuje rásť

Nehovorím, že je to ľahké alebo že som v tom profík, to ani zďaleka nie. V niektorých chvíľach to môže byť naopak nesmierne ťažké. Ak človek stratí niečo alebo niekoho naozaj vzácneho, utrpí vážne zranenia na tele či na duši, alebo je vystavený utrpeniu príliš dlho, vtedy sa naozaj len ťažko hľadá dôvod a sila k vďačnosti. Ale postupne sa učím. Učím sa vďačnosti na maličkostiach.

Každý večer mám taký malý rituál, aspoň krátku chvíľku s Bohom, kedy si premietnem celý deň a hľadám maličkosti, za ktoré Mu môžem ďakovať. Pokúšam sa byť v tom naozaj úprimná, tak povediac „pozerať Bohu do očí“. Ak pri tom narazím na veci alebo udalosti, za ktoré mi poďakovať nejde, na rovinu Mu to poviem. A väčšinou po chvíli, niekedy kratšej a niekedy dlhšej, k tomu pripojím prosbu, aby mi pomohol v danej veci nájsť správny postoj srdca, aby utíšil bolesť a uzdravil rany na duši, ktoré mi táto vec spôsobila. A On na moju prosbu odpovedá, niekedy hneď a niekedy pomaly, po malých kúskoch uzdravuje moje srdce.

Nie je to ľahké, niekedy je to naozaj bolestivý proces, ale časom som zistila, že naozaj stojí za to učiť sa úprimnej vďačnosti. Život sa vďaka nej stáva krok za krokom, deň za dňom vždy o kúsok znesiteľnejší, ľahší, a napokon aj radostnejší. Vďačnosť za minulosť totiž dáva nádej do budúcnosti. Lebo ak Boh dával dobré dary v minulosti, čo si človek uvedomí práve skrze ďakovanie, tak môže dať dobré dary aj v budúcnosti. Pretože On sa nemení. Aký bol včera, taký je aj dnes, a taký istý bude aj zajtra (Heb 13,8).

Jana Čížová
vyrástla v kresťanskej rodine, pôsobí v Kresťanskom zbore v Púchove, autorka článkov a knižných recenzií.

Svedectvo o Božom vedení

Vyrastala som v kresťanskej rodine. Od detstva som chodila do zboru, na besiedku, neskôr na mládež a na konferencie, kde som sa mohla spoznať s veriacimi z celého Československa. Ako dievča som mala ťažký život, bola som zranená a sklamaná, ale Pán ma neopustil. Naopak – všetko zlé, čo prišlo do môjho života, ma priviedlo bližšie k nemu. Mnohé moje túžby sa nenaplnili, vtedy som to nechápala, ale dnes viem, že to bolo v Božej ochrannej réžii. Ako šestnásťročná som nastúpila na strednú školu. Boh mi pripravil v Bratislave, kde som študovala, vzácne duchovné zázemie. Boli to najkrajšie chvíle mojej mladosti: s mládežou sme chodievali na turistiku, brali so sebou hudobné nástroje, spievali sme vo vlaku.

Počas štúdia som sa intenzívne modlila, aby mi Pán dal veriaceho manžela. V období očakávania na Božiu vôľu ku mne veľmi silno prehováral verš zo Žalmu 126,5: ***„Tí, čo rozsievajú so slzami, budú žať s plesaním."*** Keď som končila strednú školu, oslavovali sme v rodine dvojité zásnuby a išli sme na návštevu k príbuzným snúbenice môjho brata. Vtedy som si prvýkrát všimla svojho budúceho manžela, ktorý ma zaujal nielen výzorom, ale aj svojím správaním a postojom k životu. Pol roka som sa modlila za to, aby Pán zmenil moje city k nemu a daroval mi pokoj. Počas tohto obdobia som si viac čítala Bibliu, zintenzívnila som svoj vzťah s Bohom a on začal konať.

Keď som zmaturovala, mala som problém nájsť si zamestnanie; pôvodne som chcela ísť na vysokú školu, ale vtedajší politický režim mi to neumožnil. Hľadala som Božiu vôľu pre svoj život, skúmala som, čo mám robiť. Pán vyriešil túto situáciu zázračným spôsobom: môj terajší manžel k nám prišiel na návštevu a počas rozhovoru ma požiadal o ruku. Svadbu sme mali o desať týždňov spolu s našimi súrodencami.

Prvá ťažká skúška v našom manželstve prišla po pôrode nášho syna. Dieťa bolo krásne a zdravé, ale mne sa zapálila rana po cisárskom reze a dva týždne som mala vysoké horúčky. Prosila som Pána, aby ma zachoval pri živote, ak je to jeho vôľa. Moja rodina i členovia zboru sa za mňa modlili a Boh ma uzdravil. Z nemocnice som bola prepustená mesiac po pôrode. Po takmer troch rokoch, pred narodením našej dcéry, mi zas lekári na základe ultrazvukového vyšetrenia povedali, že dieťa bude postihnuté. S manželom sme sa snažili s touto informáciou zmieriť. Boli sme rozhodnutí, že dieťa prijmeme také, aké je, a spoliehali sme sa na Boha a jeho vedenie. Dcéra sa narodila zdravá a dnes je z nej verná Božia služobníčka.

Na základe týchto skúseností som si uvedomila dôležitosť čakania na Boha v každej životnej situácii. Keď budeme očakávať na jeho vedenie a nebudeme brať veci do vlastných rúk, on sa oslávi. S manželom sme spolu už 45 rokov. Prežili sme veľa krásnych i smutných chvíľ, ale Pán nás previedol cez každú skúšku a cez každú nepriaznivú okolnosť. On nám dal vždy víťazstvo. Svoje svedectvo ukončím biblickým veršom, ktorý ku mne prehováral v ťažkých situáciách, v ktorých som sa učila očakávať na Boha (Ž 43,5): ***„Prečo si skľúčená, moja duša, prečo sa znepokojuješ? Čakaj na Boha, ešte mu budeš ďakovať, svojmu Spasiteľovi, svojmu Bohu."***

SILVIA GALLOVÁ

Kresťania pod tlakom prenasledovania

... keď trpí jeden úd, trpia všetky údy. (1Kor 12,26)

V našej dobe je to podobné ako v časoch apoštolov a vo dvoch storočiach po nich. Kresťania sú prenasledovaní po celom svete, vo väčšine jeho štátov. V krajinách Afriky a Ázie sa stupňuje prenasledovanie kresťanov a najzraniteľnejšie v ňom sú kresťanské ženy. Tie ho prežívajú dvojnásobne – ako kresťanky aj ako ženy. Každý deň dostávame správy o kresťanoch, čo sa stretávajú s nespravodlivosťou, väznením, bitím a mučením, sú odvrhnutí svojou rodinou a prenasledovaní svojím štátom. V ďalšom sú súhrnné a priemerné údaje z výskumov organizácie Open Doors (Otvorené dvere) o ich prenasledovaní. Robí ich už 27 rokov v 50 krajinách.

Čo hovoria výskumy o prenasledovaní kresťanov?

- ***245 miliónov kresťanov*** prežíva vysokú úroveň prenasledovania. V celom svete ju prežíva 1 z 9 kresťanov.
- Severná Kórea je po 18 rokoch výskumu stále krajinou s najhorším prenasledovaním kresťanov.
- Islamský útlak je príčinou prenasledovania v 7 z 10 najhorších krajín.

Každý mesiac je 345 kresťanov zabitých, 105 kostolov a modlitební vypálených alebo poškodených, 219 kresťanov zatknutých, uväznených a odsúdených na roky väzenia.

V roku 2019 bolo ***zabitých pre svoju vieru 4 136 kresťanov,*** zatknutých, odsúdených a uväznených ich bolo ***2 625,*** poškodených alebo zničených bolo 1 260 cirkevných budov.

Hlavné trendy prenasledovania kresťanov

Prenasledovanie kresťanských žien. Najmä v islamských krajinách sa využíva ako hlavný nástroj na umenšenie kresťanskej menšiny. Kresťanské ženy sú stále unášané, znásilňované, nútené konvertovať na islam a vydať sa za násilníka. Ich deti sú potom samozrejme moslimami. Tak sa rozmnožuje moslimská komunita na úkor kresťanskej. Vo vojnách, ktoré prebiehajú, sú kresťanské ženy po mužoch druhou hlavnou obeťou násilia.

Islamský útlak pokračuje a zasahuje milióny kresťanov. V 7 z 10 najhorších krajín je islamský útlak ***prvotnou príčinou prenasledovania***. To má pre kresťanov nasledujúcich Ježiša bolestné následky. Moslimovia sa k nim správajú ako k menejcenným, druhotriednym občanom na štátnej i osobnej úrovni. ***Kresťania sú diskriminovaní*** v možnosti vzdelávania, zamestnania a spoločenského uplatnenia. Často sú ***vystavení*** nielen osobnému, ale i davovému ***násiliu***.

Dve najľudnatejšie krajiny sveta na zozname sledovaných krajín. Po prvý raz za 27 rokov sa ocitla ***India*** medzi 10 najhoršími krajinami a ***Čína*** k nim postúpila zo 43. na 27. miesto. Fanatickí hinduistickí nacionalisti útočia na kresťanov ***nenávistnými rečami*** ale i ***davovým násilím***. Chcú zo svetskej Indie urobiť ***náboženský hinduistický štát***. Kresťanstvo odmietajú ako dovezené z cudziny. Vo viacerých indických štátoch platia antikonverzné zákony, ktoré majú zabrániť obyvateľom stať sa kresťanmi. Na druhej strane hinduisti sľubmi výhod „obracajú" iných k hinduizmu.

Šírenie útočného islamu v subsaharskej Afrike. Po porážke Islamského štátu rozptýlili sa jeho bojovníci po svete. Značná časť z nich prešla do tejto časti Afriky, kde ***zradikalizovali islamské skupiny***. Tie robia útoky v Stredoafrickej republike, Mali, Burkine Faso, Kamerune a inde. Zajímanie dievčat a žien a ich zotročenie je súčasťou ich stratégie.

Viac zákonov na kontrolu náboženstva. V mnohých častiach sveta zaviedli štáty dodatočne takéto zákony, ktoré sú zamerané hlavne alebo aj proti kresťanom. Tak je to v Číne a Indii, ale i v postsovietskych väčšinovo moslimských štátoch a v krajinách niekdajšej Indočíny: Vietname, Laose, Kambodži aj v Mjanmarsku. Najväčšia a najhoršia takáto kontrola je v Severnej Kórei.

Poradie a charakteristika desiatich krajín najhorších pre kresťanov

Ide o 10 z 50 sledovaných krajín, v ktorých sa kresťanom žije najťažšie. V tých najhorších z nich môžu svoju vieru prežívať iba v skrytosti a nemôžu ju prejaviť na verejnosti bez toho, aby ohrozili život svoj alebo aj svojej rodiny.

1. Severná Kórea. Prvotným a ukrutným prenasledovateľom kresťanov je tu štát a jeho orgány. Jeho nástrojmi môžu byť aj ich nekresťanskí spoluobčania, ktorí majú za úlohu udávať kresťanov. Už po tri pokolenia vládne v krajine ***modlárske zbožstvenie vodcov – troch Kimov***. Uctievanie kohokoľvek iného než vodcu má za následok trest v podobe pomalého zomierania alebo i rýchlej smrti v koncentračných táboroch. Ľudia, čo ich prežili, ich prirovnávajú k tým nacistickým počas holokaustu. Kresťanov považujú vodcovia za nepriateľov, čo ohrozujú ich moc. Počet kresťanov, čo nevýslovne trpia v pracovných táboroch, sa odhaduje na 70 až 100 tisíc.

2. Afganistan. Kresťania nemôžu v tejto ázijskej krajine ***legálne jestvovať***. Obrátenie ku Kristu sa považuje za zradu islamu i kmeňa a rodu. Kresťania sú tu vystavení útokom zo strany moslimov a zvlášť islamských ozbrojencov z Talibanu, ktorý od roku 2001 vedie vojnu s vládou. Nemnohí rozptýlení kresťania ***prežívajú svoju vieru v skrytosti.***

3. Somálsko. Je to krajina na východe Afriky, susediaca s Etiópiou a Keňou. ***Islam tu vyznáva 99 % obyvateľov. Kresťanov je tu máličko*** a žijú v stálom ohrození. Fanatickí islamisti z organizácie ***Al-Šabáb*** ovládajú značné časti krajiny. Vyhľadávajú kresťanov a zabíjajú ich. V roku 2015 v keňskom meste Garissa prepadli v noci univerzitný internát a zabili v ňom 147 kresťanských študentov a zranili asi 80.

4. Líbya. Po odstránení Muammara Kaddáfího v roku 2011 upadla krajina ***do chaosu a anarchie***. Kresťania sú tu v ***ohrození života***. Pracovali tu viacerí kresťania zo susedných krajín, najmä z Egypta, aby zabezpečili obživu pre svoje rodiny. 20 takýchto egyptských kresťanov zajali islamskí ozbrojenci a popravili ich podrezaním na brehu Stredozemného mora. Na videu, ktoré o tom natočili, sa vyhrážali útokmi na kresťanov v Európe.

5. Pakistan. Pod zákonom o rúhaní žijú pakistanskí kresťania ***v strachu***, že budú falošne obvinení z neho. Celý svet

sledoval prípad matky ***Asie Bibi***, ktorá bola odsúdená na smrť, 10 rokov väznená, a až na najvyššom súde prepustená. A sledoval tiež protesty sfanatizovaných davov moslimov, žiadajúcich jej usmrtenie, proti jej prepusteniu. Na základe podobného falošného obvinenia bola davmi rozvášnených moslimov ***vypálená celá kresťanská kolónia v Lahore*** (2013).

6. Sudán. Po oddelení sa Južného Sudánu usiloval sa dlhoročný diktátor Omar al-Bašír ***vytvoriť v krajine čisto islamský štát***. Dal zatvárať i búrať kresťanské kostoly a väzniť pastorov cirkví. V celom svete sa stal známym prípad samodruhej ženy matky, ktorú chceli vo väzení prinútiť zriecť sa Krista. V ťažkých podmienkach väzenia porodila dieťa. Napokon bola na nátlak USA a západných štátov prepustená. Podobný bol prípad českého misijného pracovníka ***Petra Jašeka***, ktorého odsúdili na 25 rokov väzenia pre dokumentovanie prenasledovania kresťanov. Až na žiadosť českej vlády ho prepustili. Budúcnosť kresťanov v krajine po zvrhnutí a nahradení Bašíra vojenskou radou je otázna.

7. Eritrea. Krajinu nazývajú ***„Severná Kórea Afriky“***. Sú v nej ***povolené 4 náboženstvá***: katolícke, evanjelické a. v., pravoslávne a islam. Socialistický diktátor Afwerki kruto prenasleduje všetkých kresťanov, čo sa zhromažďujú nezávisle mimo nich. Takí sú ***väznení v plechových kontajneroch alebo v podzemných bunkroch*** v ťažko znesiteľných podmienkach. Vystavení sú násiliu, najmä ženy, a neľudským trestom. Ani príslušníci povolených vyznaní nie sú pred vládou bezpeční.

8. Jemen. V krajine pokračuje ***vojna medzi sunnitmi a šiítmi*** a vládne tu prísny islam. Zvlášť radikálne islamské skupiny zosilňujú prenasledovanie kresťanov. Vojna robí prenasledovanie ešte ťažším a ohrozuje životy kresťanov.

9. Irán. V islamskej republike je ***kresťanom zakázané zdieľať sa so svojou vierou s nekresťanmi.*** Ich bohoslužby v jazyku farsí sú tiež zakázané. Povolené sú iba v reči menšín. Príslušnosť a návšteva ***podzemných zborov*** sú trestané dlhoročným väzením. Práva i uplatnenie kresťanov sú veľmi obmedzené. Napriek tomu ***kresťanstvo sa tu veľmi šíri***, najmä vďaka evanjelizačnému vysielaniu rádia a televízie zo zahraničia.

10. India. V krajine pokračujú, množia sa a silnejú ***násilnosti proti kresťanom***. Fanatickí hinduisti chcú z nej urobiť čisto ***hinduistický štát***. Kresťanstvo predstavujú ako cudzie náboženstvo. Vo viacerých štátoch prijali ***antikonverzné zákony***, zamerané proti kresťanom i moslimom. Kresťanov falošne obviňujú z násilného či úplatného obracania, ktoré v skutočnosti beztrestne robia oni najmä medzi chudobnými a sociálne znevýhodnenými menšinami. Známym sa stal strašný ***pogrom na kresťanov v štáte Odiša v auguste 2008***. Vtedy bolo davmi hinduistov prepadnutých viac ako 600 dedín, zabitých do 100 kresťanov a oveľa viac zranených, vypálených okolo 400 cirkevných budov a 6 500 domov kresťanov. Približne 56 000 ich bolo vyhnaných z domovov a mnohí z nich sa dlho, niektorí až doteraz nemohli vrátiť.

Následky prenasledovania kresťanov

Pre krajiny, kde ich prenasledujú. Podobne ako vo vzťahu k Židom a Izraelu nepriateľstvo vlád a obyvateľov týchto krajín proti kresťanom a ich viere v Krista je výrazom ich nepriateľstva proti jedinému skutočnému Bohu. Podobne ako o Izraelitoch aj o nich platí Jeho slovo: ***„Kto sa vás dotýka, dotýka sa zrenice Jeho oka.“*** (Zach 2,8) Im ako celkom je i bude odňaté pravé Božie požehnanie, hoci jednotlivcom z nich, ktorí budú hľadať Pána Boha, sa dá nájsť.

Pre prenasledovaných kresťanov. Pre nich môžu byť následky dvojaké, zlé i tie najlepšie. ***Zlé následky***, ak sa dajú svojim nepriateľom priviesť ku kompromisom, v ktorých opustia spoliehanie sa na svojho Boha, aby získali úľavu a nejaké sociálne výhody. To je ***nebezpečie, ktoré hrozí kresťanom v Číne***, z povolených i podzemných zborov. Obojich chce vláda prenasledovaním dotlačiť k tomu, aby s ňou spolupracovali a vniesli do zborov jej učenie a jeho prednosť pred vierou v Boha. ***Žiaduce sú mnohé modlitby,*** v prvom rade ich vlastné, ale aj kresťanov na celom svete, aby sa jej nepodarilo vniesť takéto zlo medzi tých podľa odhadov 70-100 miliónov čínskych kresťanov.

Dobré i najlepšie následky možno vidieť vo viacerých krajinách. U ťažko skúšaných kresťanov ***v Iraku a Sýrii,*** ktorí sa napriek prenasledovaniu nevzdali svojej viery a v nej prekonali aj hrôzy dlhej a krutej vojny. Vidieť ich u kresťanov ***v Nigérii.*** Po mnohé roky znášali útoky fanatických ozbrojencov z islamskej organizácie Boko Haram, pri ktorých zahynulo okolo 20 000 ľudí, z veľkej väčšiny kresťanov. A za ostatné 3 roky znášajú, že ***ozbrojenci z kmeňa Fulani*** a najatí cudzí žoldnieri prepadávajú ich dediny, vraždia ich najbližších a spoluobčanov, vypaľujú ich domy a vyháňajú tisíce z nich z ich domovov. A v nich to nevzbudzuje túžbu po pomste. Dokážu odpustiť vrahom ich blízkych a ničiteľom ich majetku a chcú iba žiť v pokoji. Najvýraznejšie sa toto dobro, ktoré Pán Boh spôsobil zo zla, prejavilo u manželiek, rodičov a súrodencov 20 kresťanov z ***Egypta***, zabitých v Líbyi. Vyhlásili, že odpúšťajú ich vrahom, aj že sú vďační Bohu i poctení a hrdí na to, že ich najbližší zomreli ako mučeníci pre svoju vieru v Krista.

Podlžnosť kresťanov žijúcich v pokoji a blahobyte

Kresťania, čo majú milosť žiť v krajinách, kde je náboženská sloboda a kde ich nikto neprenasleduje pre ich vieru, majú ***veľkú podlžnosť modliť sa za svojich prenasledovaných bratov a sestry vo svete a podľa možnosti im aj pomôcť,*** hmotne i finančne. V prvom rade v ich domovských krajinách. A keď sú nútení pre záchranu života z nich utiecť, pomôcť im ako imigrantom v krajinách, kde nájdu útočisko a nový domov.

Modlime sa za prenasledovaných kresťanov,

- aby Pán Boh posilňoval ich vieru a dal im obstáť v prenasledovaní,
- aby vedeli odpustiť tým, ktorí zabili či zranili ich najbližších a ublížili im samým,
- aby vedeli zabudnúť na traumy z minulosti a žiť v prítomnosti a pre budúcnosť,
- aby Pán Boh vzbudil a povzbudzoval tých, ktorí by im pomohli začať nový život,
- aby On vyslobodil zajaté dievčatá, ktoré sú ešte zotročené v moci nepriateľov.

Pamätajte na väzňov ako spoluväznení, na tých, čo sú v trápení, ako takí, ktorí ste aj sami v tele. (Žd 13,3)

Z MATERIÁLOV OPEN DOORS VYBRAL, PRELOŽIL A DOPLNIL JÁN HUDEC

Pavel Petruț
Láska odpouští všechno

Vydal A. Boháček, 2018

Chceme-li se zamýšlet nad životem pod tlakem, neměli bychom si nechat ujít přečtení knihy Pavla Petruțe „Láska odpouští všechno“, rumunského baptistického kazatele.

Tato kniha popisuje životní příběh tohoto muže a jeho rodiny v Rumunsku, v době totalitního režimu po roce 1948, za doby vlády komunistů. Zejména aktivní křesťané (zvláště pak kazatelé) byli pod přísným dohledem tajné státní bezpečnosti Securitate. Ta se nedopouštěla jen sledování a nejrůznějšího znepříjemňování jejich života a budoucnosti jejich dětí jako u nás, ale neváhala v řadě případů sáhnout i k fyzické likvidaci těchto „nepřátel socialismu“. Neváhali například zastřelit kazatele Vasila Ghermana a vraždu nafingovat jako dopravní autonehodu, kterou si zavinil sám. Toto řádění vyvrcholilo zejména za vlády diktátora Nicolae Ceaușescu po jeho nástupu k moci. Za příslušníky Securitate si vybíral především děti z dětských domovů, ty zahrnoval různými privilegii a vychovával je k bezmezné oddanosti jeho režimu. Situace v naší zemi pak byla jen slabým odvarem toho, co museli prožívat křesťané v Rumunsku.

Tato perzekuce zasáhla také i věrného svědka evangelia kazatele Pavla Petruțe a jeho rodinu hlubokou a nám těžko pochopitelnou ranou. Kromě „běžných“ výhrůžek a znepříjemňování života příslušný agent Securitate v roce 1981 „zařídil“, že nechal úmyslně zemřít v nemocnici osmiletého synka kazatele, který měl být operován běžnou akutní operací. Politickou mocí odkládal operaci, odvolal šéflékaře, zařídil výpadek proudu při operaci apod. Přitom jim

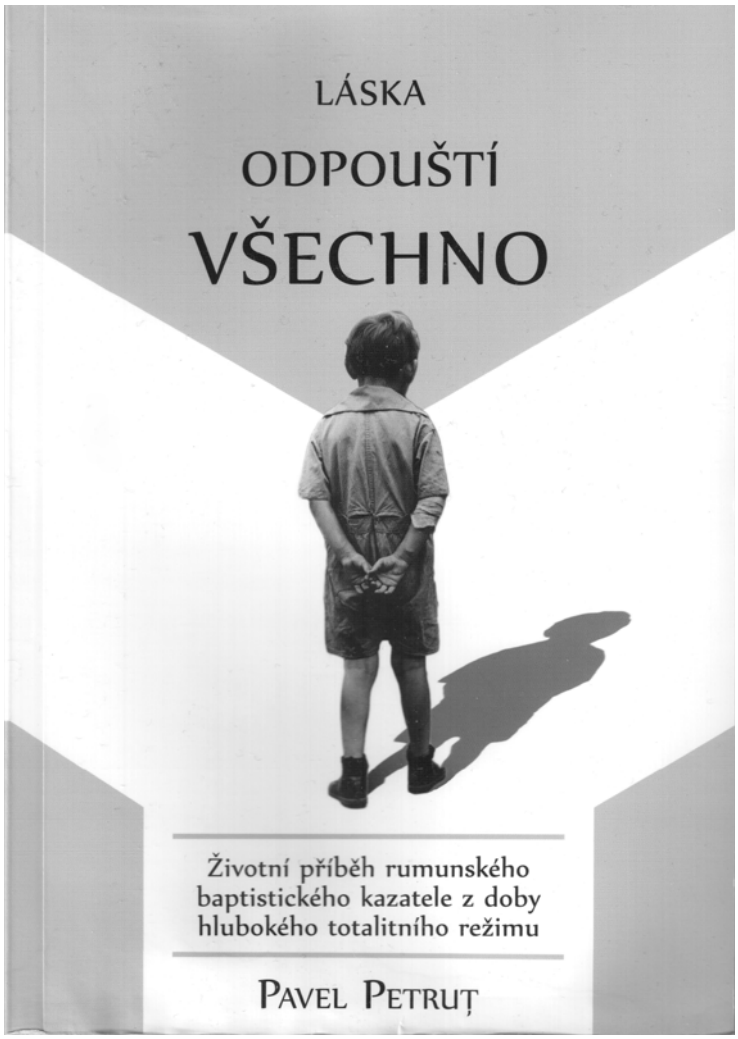

převlečen za lékaře cynicky prohlásil: „Váš syn zemře!“ Což se také stalo. Ale ani tato nesmírně těžká rána rodinu kazatele Pavla Petruțe nesrazila. S Boží pomocí obstáli v této těžké době a sloužili dál svému Pánu.

V roce 1989 došlo v Rumunsku jako v ostatních socialistických zemích k politickému zvratu. Agent Securitate a vrah kazatelova synka (celkem měl na svědomí 11 lidí, které jako režimu nepohodlné zabil) byl zatčen a odsouzen na doživotí. Křesťané v Rumunsku si mohli vydechnout a žít ve svobodě.

Před Vánocemi roku 1999 ale byla rodina Petruțova vystavena opět další zkoušce ryzosti jejich víry. Kazatel dostal dopis z vězení – od vraha svého synka. Tam mu popisoval vše, jak sledoval jeho život – a také i to, že měl za úkol zastřelit i jej, ale nedokázal to. Jeho svědomí bylo probuzeno a prosil ho o návštěvu a o Bibli. Chtěl nalézt odpuštění od Boha i od něj. Pavel Petruț ho skutečně navštívil a zvěstoval mu Pána Ježíše Krista. Po čase se tento agent skutečně obrátil a přijal odpuštění. Pak projevil touhu být pokřtěn. I to se událo ve vězení.

Po 22 letech byl agent Jean Benjamin z vězení propuštěn. Opět zde byla další zkouška víry postižených – chtěl navštívit rodinu, které zabil syna. Není snadné takovou návštěvu přijmout. Dnes bydlí poblíž města Deva a stal se duchovní posilou tamních křesťanů a jejich kazatelů.

Je to příběh, který ukazuje, že život „pod tlakem“, který lidé žijí v Boží přítomnosti a pod jeho ochranou, přináší úžasné ovoce a povzbuzení.

Objednávky adresujte na: alois.bohacek@seznam.cz nebo na tel. 723 224 082. Cena 120 Kč, 85 stran.

Tomáš Pala

s manželkou Bronislavou vychoval dvě děti, je dědečkem tří vnoučat, autor mnoha křesťanských publikací a článků.

Leopold Cohn
Príbeh chasidského rabína

Vivit, 2018, 80 strán

Vydavateľstvo Vivit už nejaký čas vydáva životopisy Božích mužov a žien. Je určite dobré pripomínať si a inšpirovať sa životmi Božích služobníkov, ktorí tu boli pred nami, ktorí už vybojovali svoj boj viery. O niektorých som už v minulosti písala (George Müller, gróf Zinzendorf) a nedávno som dočítala ďalší zo série týchto životopisov. Tentokrát to bola autobiografia Leopolda Cohna. Je to krátky, stručný, ale pútavý príbeh židovského rabína, ktorý našiel Mesiáša a rozhodol sa o Ňom hovoriť ostatným Židom. Nebola to ľahká cesta, obzvlášť pre príslušníka silno ortodoxnej skupiny chasidských Židov.

Leopold Cohn (1862 – 1937; pôvodným menom Icik Leib Káhán) bol od mladosti úprimným Židom, dokonca sa stal váženým rabínom, ale vo svojom vnútri stále cítil, že mu niečo chýba. Z Písem vedel, že by mal prísť Mesiáš a časom nadobudol tušenie, že tento Mesiáš už prišiel. Vytrvalo hľadal a postupne sa dopracoval k poznaniu, že Mesiáš je vlastne ten Ukrižovaný, ktorého uctievajú kresťania. A to bolo veľkým kameňom úrazu, pretože kresťanov tamojší Židia vnímali ako modlárov. Žiaľ, že k tomu prispeli kresťania samotní, pretože sa klaňali a modlili k rôznym obrazom a sochám (Leopold žil na Ukrajine v prostredí silne katolíckom), čo je z pohľadu Žida absolútne neprípustné. Boh predsa dal Mojžišovi jasný príkaz (1M 20,4-5): *Neurobíš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať ani im slúžiť, lebo ja som Hospodin, tvoj Boh.*

Po svojom znovuzrodení, keď sa verejne začal hlásiť k Ukrižovanému, musel Leopold čeliť mnohým útokom, často aj fyzickému násiliu zo strany svojich súkmeňovcov. No napriek tomu sa rozhodol pracovať medzi Židmi a prinášať im zvesť o spasení. Bol si vedomý, že kresťania túto úlohu nedokážu zvládnuť tak, ako to môže zvládnuť Žid. Lebo Žid najlepšie rozumie Židovi a vie, ako k tejto skupine ľudí pristupovať. Táto služba sa postupne rozrastala a mnohí Židia vďaka nej prišli k spaseniu. Zároveň však museli zápasiť aj s mnohými protivenstvami.

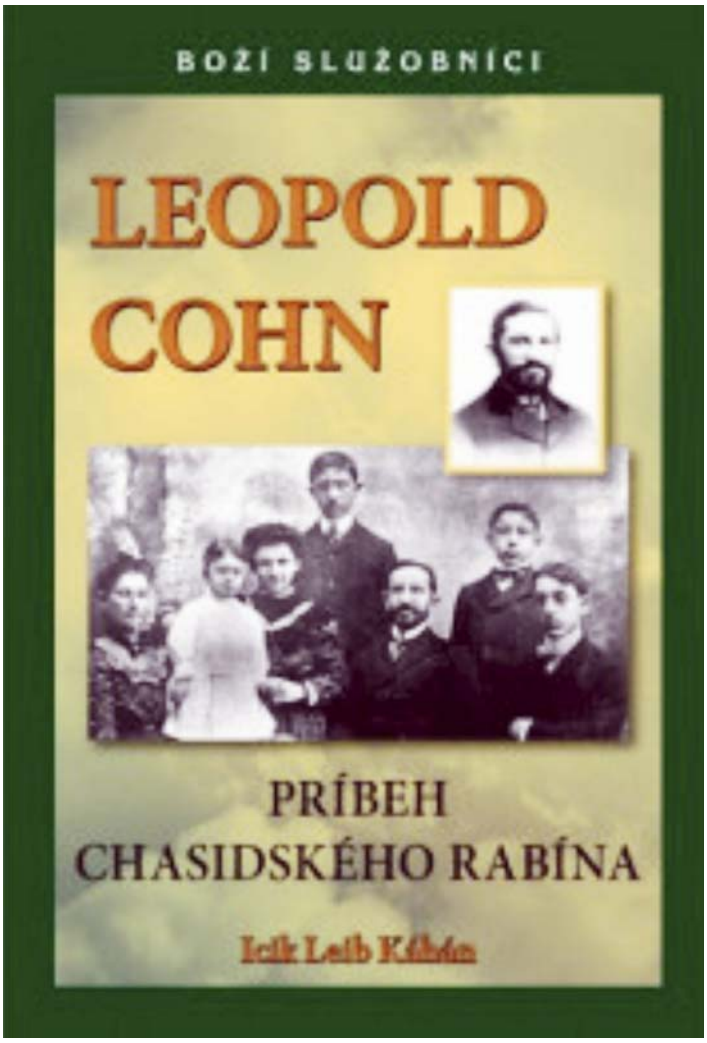

V knihe sa dočítate rôzne podrobnosti z ťažkého života Leopolda Cohna a jeho rodiny, o ktorú kvôli svojmu znovuzrodeniu takmer prišiel, a tiež z jeho dlhoročnej, vernej a veľmi náročnej služby. Pre mňa osobne to bolo zaujímavé čítanie. Síce stručné, ale zaujímavé nahliadnutie do života Židov a do úskalí evanjelizačnej práce medzi nimi.

Dielo, ktoré Leopold Cohn kedysi započal, funguje dodnes. Dnes táto organizácia nesie názov *Chosen People Ministries* (CPM) a sídli v New Yorku. V Izraeli, Veľkej Británii a USA aj vďaka tejto organizácii vzniklo množstvo zborov mesiánskych Židov. Vďaka službe Leopolda Cohna prišiel ku Kristovi napríklad aj Dr. Arnold Fruchtenbaum, ktorý sa následne stal misionárom a nejaký čas pracoval vo vedení tejto misie. V roku 1977 potom založil vlastnú misijnú organizáciu pracujúcu medzi Židmi s názvom *Ariel Ministries*, ktorú dodnes vedie. Dr. Arnold Fruchtenbaum je tiež známy ako autor mnohých kníh, predovšetkým o židovskom pozadí Biblie.

JANA ČÍŽOVÁ

„Dnem i nocí razítkoval víza“

Proč se tu a tam stále diskutuje o tom, že člověk jako křesťan s malou vírou a s ještě menšími skutky může být zachráněn a „dostat se do nebe“? Neměli bychom spíše usilovat o to, abychom s „velkou vírou“ mohli konat spoustu dobrých skutků? Ne proto, že bychom museli, ale proto, že chceme uctít Boha?

Živá nebo mrtvá víra?

Aristides de Souza Mendes (1885–1954) byl od roku 1938 úřadujícím generálním konzulem Portugalska ve Francii. V roce 1940 stály před jeho diplomatickým zastoupením v Bordeaux tisíce lidí v naději, že získají portugalské vízum, poslední únikovou branou z Evropy před nacionálními socialisty. Portugalský premiér António de Oliveira Salazar však vydal „výslovný zákaz vystavovat víza uprchlíkům“. De Souza Mendes pokyn svého nadřízeného ignoroval a vydal nesčetná víza, což pro něj a jeho rodinu nebylo bez nebezpečí.

Po třech dnech byl odvolán, ignoroval však i tento příkaz po dalších sedm dní. Historička a autorka z Hamburku Dagmar Fohl, která se určitou dobu intenzívně zabývá Aristidem de Souza Mendesem, k tomu v nedávno zveřejněném interview sděluje: „V tom týdnu dnem i nocí razítkoval a podepisoval víza – nakonec i na novinový papír.“ Tak prokazatelně umožnil útěk a zachránil život „30.000 lidí, mezi nimi 10.000 Židů“. Na otázku, jaké mohl k tomu mít tento diplomat motivy pro jeho odvážný čin, odpověděla: „Byl silně věřící křesťan.“ Ze svého „křesťanského přesvědčení“ jednal důsledně v souladu se svou vírou.[1]

Mrtvá víra

Jakub ve svém listu píše, že jde právě o tento postoj: mít víru, která žije. Dochází přitom ve své formulaci bez zvláštního komentáře k bodu (Jk 2,20.26): „Víra bez skutků není k ničemu.“ A jako by to nebylo samo o sobě dost tvrdé, připojuje přímo dále: „Jako je tělo bez ducha mrtvé, tak je mrtvá i víra bez skutků.“ Přitom je pojem „mrtvá víra“ protimluvem, rozporuplný, anebo jak tomu říkají Angličané: „a contradiction in terms“ („rozpor v terminologii“). Mrtvá víra podle své definice není možná. Nemá-li víra dopady, není to ve skutečnosti víra.

Živá víra

Jakub nepřipouští pochybnosti o tom, že teprve činy propůjčují víře její „certifikát ryzosti“. Pravá víra je vidět na „skutcích“ (Jk 2,22; 3,13). Přitom nejde o splnění formalit náboženství, tím, že se úzkostlivě zachovávají předpisy a nařízení. To je už smrt v hrnci. Doslovně věrné uskutečňování předepsaného katalogu ctností mě ovšem dělá nábožným, ale rozhodně ne živým. To musel již Ježíš s výstrahou říci formálně zbožným lidem své doby (Mt 23,27): „Podobáte se obíleným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty…“ Formální skutky, které nejsou vypůsobené vírou ze srdce a duše, jsou formálně mrtvé a je třeba je pochovat.

21

Naproti tomu živá víra nespočívá pod studeným náhrobkem. Je tak živá, že to pro ni na konci může znamenat dát svůj život smrti, aby tím pak jiní přešli ze smrti do života. V roce 2015 bylo 21 koptských migrujících pracovníků z Horního Egypta „odvlečeno džihádisty a po několikatýdenním věznění povražděno hrozným způsobem na pobřeží u Syrty.“ Ve filmu zveřejněném IS z této popravy není slyšet žádný křik těchto 21 mužů, lze postřehnout jen tiché hlasy, které se sborem modlí: „Jarap Jesoa! – Pane Ježíši!“

Frankfurtský nositel Büchnerovy ceny a esejista Martin Mosebach navštívil rodiny těchto 21 popravených a napsal o tom knihu („21 – cesta do země koptských mučedníků“). Píše o tom, „jak svědectví jejich víry posílilo koptskou církev“ a jak se jejich smrt stala „víru dokazujícím znakem“. Rodiny, tak konstatuje Mosebach, „chápou mučednictví svých milých ne jako tragédii, ale jako dokonalost toho, čím vlastně může křesťanský život být.“ Právě Jakubem zmíněný certifikát ryzosti víry, „naplnění víry“ zcela ve smyslu Ř 12,1: „abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba.“[2]

Leah Sharibou

Stejně jako 14-letá Leah Sharibou, která byla 19. února 2018 spolu přes 100 jinými děvčaty unesena teroristickou milicí Boko Haram ze své školy v Dapchi v Nigerii. O měsíc později byly všechny žákyně opět propuštěny, až na Leah Sharibou, jedinou křesťanku ve skupině. Leah odepřela přestoupit k islámu.[3]

Malé každodenní skutky

Živá víra nemusí být naší denní výzvou takto dramatickým způsobem. I to nám říká Jakub zcela jasně, tím, že svým čtenářům ukazuje, že se jejich živá víra ukazuje už tím, zda svému bližnímu v nouzi jsou ochotni dát košili nebo kus chleba (Jk 2,15.16; Ř 15,2). Bezprostředně poté dodává, že křesťan, který to nedokáže, je de facto mrtvý ve víře (Jk 2,15-17).[4]

Živá víra se dodnes tedy projevuje především v banálních záležitostech všedního dne. Naše víra žije, když dovolíme spěchající matce, aby nás předběhla v řadě v diskontu, a tiše se za ni modlíme; když na zasněného řidiče před námi významně netroubíme a s divokými gesty mu nenadáváme, ale v trpělivosti ho sneseme; když navštívíme

[1] Fohl, Dagmar: „Tag und Nacht Visa gestempelt“. In DAMALS – Das Magazin für Geschichte. Konradin Medien GmbH. Leinenfeld-Echterndingen: Ausgabe 2/2019, s. 77.

[2] Röser, Johannes: „Ich bin Christ“. In: **Christ in der Gegenwart.** Verlag Herder. Freiburg i. Br.: Ausgabe 20/2018, s. 218.

[3] Rode, Markus: „Leah Sharibou – odvlečena a zotročena.“ In: Open Doors Deutschland. Kelkheim: Ausgabe 2/2019, s. 5.

[4] Boice, James Montgomery: „Sure I Belive – So What?“ Christian Focus Publikation Ltd., Scotland: 1994, pp. 53-65

nemocného anebo mu pošleme povzbuzující e-mail. Není to nic více a nic méně než prosté přikázání víry denně činné lásky k bližnímu (Mk 12,31; 3M 19,18).[5]

Ruby

Lékařská diagnóza čtyřleté Ruby byla šokem pro její rodiče: Rakovina v pokročilém stádiu. Jedna ze sester v nemocnici, která o ni pečovala, přišla na nápad, aby se zvenčí na dveře jejího pokoje namontovala poštovní schránka, kde by mohli známí, příbuzní a cizí vložit písemnou modlitbu anebo slovo povzbuzení. A když byla schránka zřízena i digitálně na facebook, přišlo přes 100 000 modliteb, biblických veršů a slov povzbuzení: 100 000 krát po jedné dávce duchovního léku pro Ruby a její rodinu.[6]

Zapal svůj oheň

Jestliže naše víra (ať už je to z jakéhokoliv důvodu) hrozí ochromením, pak nám dobrá dávka aktivního příkladu může propůjčit nový život. Benjamin Franklin (1706–1790), spolutvůrce prohlášení o americké nezávislosti a jeden ze zakladatelů Spojených států, se stal zcela prakticky rozněcujícím příkladem ve svém domovském městě Philadelphii.. Poznal, že město tonoucí večer v temnotě nutně potřebuje pouliční osvětlení. Byl si vědom toho, že dobrý příklad je daleko účinnější než nekonečné slovní apely. A tak si postavil před svým domem vysokou tyč, na kterou pověsil každý večer svítící lucernu. Zatímco zbytek ulice tonul v temnotě, bylo zdaleka vidět dům ve světle, dům Franklinův. Netrvalo dlouho, kdy také sousedi začali večer věšet lucerny. Postupně byly osvětleny lucernami také okolní ulice. Nakonec svítila večer celá Philadelphia, protože mezitím se každý obyvatel přesvědčil o hodnotě pouličního osvětlení.[7]

Kristus ve vás

Zapálit živou víru ovšem sami ze sebe nemůžeme. Již Walter Ian Thomas (1914–2007) napsal: „Jediným zdrojem duchovní činnosti je Bůh sám." Stejně tak, jak to říká titul jeho knihy: „Kristus ve vás – dynamika života".[8]

Ne bez důvodu uvádí Jakub kapitolu o mrtvé nebo živé víře také větou, která mluví za vše: „Mějte víru našeho Pána Ježíše Krista." To je jedině pravý zdroj, ze kterého naši víru můžeme a musíme (nově) oživit.[9] Proto odkazuje John Nelson Darby (1800–1882), jeden ze zakladatelů bratrského hnutí: „V tom, že v nás žije Kristus, je zdroj, z něhož pochází naše jednání, [přičemž působení] Ducha svatého... je hnací silou každé činnosti. ... Víra se prokazuje skutky, svým ovocem. Podle ovoce se pozná, že strom žije."[10]

Toto živé ovoce osobního stromu víry Pavel popisuje v Ga 5,22 slovy: „Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání."

„Probuď se... z mrtvých"

Je na čase probudit se ze spících mrtvých, tím, že nám Kristus osvítí cestu živé víry (Ef 5,14.15; Ř 13,12). Je na čase opět žít vírou! Zařaďme se do seznamu svědků víry z listu Židům 11 a staňme se aktivní hrdinkou či aktivním hrdinou víry, v Bohu a z Boha – jako Abel, který pouze přinesl upřímnou oběť; tak jako Enoch, který pouze chodil s Bohem; jako Noe, který jen postavil loď; jako Abraham, který se jen vydal na cestu, když ho Bůh povolal; jako Josef, který jen prostě nařídil, aby vzali jeho mrtvé kosti do zaslíbené země... „Nespouštějme oči z Ježíše, původce a završitele naší víry" a „následujme jeho stopy". To v nás vzbudí živou víru, která napíše třeba malý e-mail anebo dokáže přenést hory. (Žd 11; 12,2; 1Pt 2,21; Mt 17,20)

[5] Boucher Pye, Amy: „Living Sacrifice". In: **Our Daily Bread**. RBC Ministries, Grand Rapids, Michigan: Entry 21th February, 2019.

[6] Blase, John: „Send It in a Letter". In **Our Daily Bread**. RBC Ministries, Grand Rapids, Michigan: Entry 21th February, 2019.

[7] Zdroj neznám („Durch Vorbild ein Licht entzünden"), 10/2000.

[8] Thomas, Walter Ian: „Christus in euch – Dynamik des Lebens". Hänsler-Verlag, Neuhausen-Stuttgart: 1995 (11. Auflage). s. 49. (Original: „The Saving Life of Christ", 1972).

[9] Ouweneel, Willem J.: Glaube un Werke – Eine Auslegung des Jakobusbriefes". Heijkoop-Verlag, Schwelm: 1981, s. 34.

[10] Darby, John Nelson: „Betrachtungen über den Jakobusbrief". Ernst Paulus Verlag. Neustadt/Weinstrasse: 1967, s. 18 a 20.

MARTIN VON DER MÜHLEN, PERSPEKTIVE 3/19, STR. 4-7
PŘELOŽIL TOMÁŠ PALA

Žid, ktorý spoznal Mesiáša

Rozhovor s Dr. Arnoldom Fruchtenbaumom

Arnold Fruchtenbaum bol v júni 2019 hosťom Kresťanského zboru v Bratislave-Rači, kde vyučoval na zborovej konferencii na tému Po stopách Mesiáša. Článok je skrátenou a upravenou podobou rozhovoru, ktorý poskytol pre Rádio 7. Otázky kládol jeho riaditeľ Ivan Zuštiak.

Vzácnym hosťom tejto Klubovne Rádia 7 je Arnold Fruchtenbaum. Je to mesiášsky Žid s osobitou životnou históriou a s prácou, ktorú koná. Vítam ho v štúdiu Rádia 7.

Ďakujem za prijatie a teším sa, že môžem byť medzi vami.

Na začiatok sa chcem opýtať, aké bolo Vaše rodinné pozadie.

Z otcovej strany moja rodina pochádza z Poľska. Môj otec mal veľmi prísnu chasidskú výchovu. Chasidi predstavujú jeden druh židovskej ultraortodoxie. Keď bolo na začiatku 2. svetovej vojny Poľsko napadnuté, môjmu otcovi sa podarilo uniknúť na územie vtedajšieho Sovietskeho zväzu. Hoci o ňom úrady vedeli, že je Žid na úteku pred nacistami, obvinili ho, že je nacistický špión a poslali ho do koncentračného tábora na Sibíri. Tam prežil dva roky nútených prác. Keď Nemecko porušilo zmluvu so Sovietskym zväzom a napadlo ho a Rusi potrebovali podporu poľskej exilovej vlády v Anglicku, otca spolu s inými poľskými občanmi prepustili. Zostal však na Sibíri do konca vojny.

Moja matka vyrástla vo vtedajšej autonómnej nemecky hovoriacej oblasti v Sovietskom zväze. Keď Nemci napadli Rusko, táto autonómna republika bola zrušená a nemecky hovoriaci občania boli vysťahovaní na Sibír. Moja matka si potrebovala vybaviť identifikačné doklady a tak spoznala môjho otca, ktorý pracoval ako fotograf. Vzali sa a ja som sa potom narodil na Sibíri v roku 1943.

Po vojne sme sa presťahovali a žili sme v malej židovskej komunite v poľskom meste Łódź. Asi po roku tu na Veľkú Noc vypukli antisemitské nepokoje kvôli vymyslenému obvineniu, že Židia unášajú kresťanské deti a ich krv používajú pri výrobe macesov. V tom čase Izraelčania rozbehli tajnú podzemnú operáciu s cieľom dostať čím viac Židov do Palestíny. Podplatili poľských pohraničníkov americkými cigaretami. Jeden kartón cigariet kúpil slobodu pre jednu židovskú rodinu. Takže hoci fajčenie škodí vášmu zdraviu, môjmu bolo prospešné.

Vnímali ste tieto antisemitské útoky ako dieťa?

Prenasledovanie Židov má dlhú históriu, siaha až do 4. storočia nášho letopočtu. Až 95% prenasledovania sa dialo v mene Krista, v mene cirkvi, v mene kríža. Vytvorilo to jasný pocit oddelenia: my a oni. My sme Židia a oni sú kresťania, ktorí v mene Krista prenasledujú Židov. Toto vnímanie v mysli Židov pretrváva doteraz a predstavuje vážnu bariéru pre židovskú evanjelizáciu.

Ja osobne nemám živé spomienky na moje detstvo v Rusku alebo Poľsku. Moje prvé spomienky sa vzťahujú na putovanie cez územie vtedajšieho Československa. Z poľskej hranice až na rakúsku sme išli pešo a trvalo to sedem mesiacov. Odvtedy som mal to povedomie, že my sme Židia a preto nás prenasledujú.

Ako vaša cesta prebiehala ďalej? Dostali ste sa až do Izraela?

Nie celkom. Deň pred prekročením rakúskej hranice v Československu padla vláda a moc uchopili komunisti. Namiesto českých pohraničníkov strážili hranicu Rusi. S Rusmi sme však žiadnu dohodu nemali, a tak sme sa museli ukrývať v lesoch, kým sa nájde riešenie. Rusi mali pokyn neprepúšťať nikoho okrem istých Grékov, ktorí sa z táborov

vracali domov. Takže sme spálili svoje cestovné doklady a vydávali sme sa za skupinu Grékov, hoci nikto z nás nebol Grék, nevedeli sme ani slovo po grécky. Ale to nevedela ani ruská stráž. Tak sa nám podarilo dostať do Rakúska. Spája sa mi to s veršom z listu Rimanom 1,16: bol som ***„najprv Žid, a potom (na jeden deň) aj Grék“.***

Ďalej sme mali namierené do Palestíny, kde v tom čase ešte nebol štát Izrael. Ale kvôli udalostiam, ktoré tam prebiehali, sme sa dostali do americkej okupačnej zóny v západnom Nemecku a ďalších 5 rokov sme strávili v rôznych táboroch pre utečencov. Napokon sme získali štatút imigrantov v USA, kde som sa dostal vo svojich 8 rokoch.

Ešte v Nemecku v meste Ulm nás oslovil luteránsky pastor, ktorý zastupoval jednu mesiášsku židovskú organizáciu z New Yorku. Poskytovali židovským utečencom oblečenie zdarma a tak nadväzovali prvý kontakt s nimi. Keď počul, že si vybavujeme papiere na vysťahovanie do USA, dal nám evanjelizačný časopis ***Chosen People*** (Vyvolený ľud). Moja mama ani nerozumela, čo sú oni zač, ale pochopila, že nám môžu pomôcť, keď sa dostaneme do Ameriky. Z časopisu si odložila len útržok zo zadnej strany obálky, na ktorej bola adresa ústredia, a tri roky ho opatrovala medzi svojimi dokladmi. Napokon v roku 1951 sme dostali všetky povolenia a tak sme sa presťahovali do Ameriky, kde sme sa v New Yorku pripojili k židovskej komunite. Mama navštívila spomínanú organizáciu na adrese, ktorú mala odloženú, ale vtedy ešte nevedela hovoriť po anglicky, a nikto tam prítomný nevedel po rusky ani po poľsky ani po nemecky ani jidiš, ktorým moja mama rozumela. Len si poznačili jej meno a adresu a povedali, že o nejaký čas nás budú kontaktovať.

Lenže „o nejaký čas“ bolo až o šesť rokov neskôr. Ich program mal svoje slabiny. Potom však otvorili novú pobočku len dva kilometre od nášho bydliska. A tak sme dostali pozvanie na „židovsko-kresťanské stretnutie“, ako to vtedy nazývali.

Aké to bolo, stretnúť mesiášskych Židov?

Môj otec už pred začiatkom vojny opustil chasidskú komunitu a ja som už vyrastal v takom širšom, menej prísnom, ortodoxnom prostredí. Otec čítaval hebrejskú Bibliu a prekladal mi to do poľštiny alebo jidiš. Tak som získal slušné poznanie hebrejskej Biblie (čo kresťania nazývajú Starý zákon). Pozvanie na „židovsko-kresťanské stretnutie“ ma prekvapilo. Podľa mňa v tom bolo protirečenie. Buď ste boli Žid alebo kresťan, ale nemohli ste byť oboje. Pripadalo mi to ako schizofrénia, myslel som si, že dotyčný v tom musí mať zmätok. Išiel som tam zo zvedavosti.

Bola to maličká miestnosť. Sedel som vzadu a počúval, o čom sa hovorí. Čím dlhšie hovorili, tým viac som bol nahnevaný. Ani mi tak nevadilo, že je to skupina Židov, ktorí hovoria o Ježišovi. Niečo také som čakal. Ale znepokojovalo ma, že pritom používali našu hebrejskú Bibliu. Vyrástol som s tým porozumením, že my Židia máme svoju Bibliu a kresťania majú svoju – Nový zákon. Vedeli sme o tom, že v ich Biblii sa hovorí o tom ich Bohu, o Ježišovi. Ale načakal som, že niečo o ňom bude v mojej Biblii. Po celý večer dôkladne prechádzali rôznymi textami z hebrejskej Biblie a len kde-tu pridali niečo z Novej zmluvy. Z môjho pohľadu to bola riadna ***chucpe*** (opovážlivosť).

Muž, ktorý ma tam pozval, sa ma pýtal, čo sa deje. Videl, že ešte nie som pripravený pre evanjelium. Ponúkol mi Novú zmluvu, aby som si ju zobral domov a vyzval ma, aby som si ju sám prečítal a zhodnotil, či Ježiš nenaplnil, čo bolo predpovedané o Mesiášovi. Súhlasil som nie preto, že by som bol človek s otvorenou mysľou, ale aby som týmto schizofrenikom raz a navždy ukázal, ako sa mýlia. To, čo som čítal, vôbec nezodpovedalo mojim očakávaniam. Myslel som si, že tam bude niečo o veľkých vyzdobených kostoloch s farebnými oknami, o kňazoch s dlhými sutanami, ktorí mávajú krížmi a kadidlom. A o tých ľuďoch, čo zabíjajú Židov v Ježišovom mene. A zrazu som čítal veľmi židovskú knihu, nie veľmi odlišnú od iných židovských kníh, čo som poznal. Upútal ma hneď prvý verš: ***„Rodokmeň Ježiša, Mesiáša, syna Dávida, syna Abraháma.“*** (Mt 1,1) Sotva môžete povedať viac židovskú vetu. Židovský charakter tej knihy ma doslova vťahoval, nemohol som prestať čítať. Keď som dočítal, bol som stále riadne zmätený, ale už som nebol nahnevaný.

Znova som išiel na stretnutie a vyhľadal som človeka, čo ma tam prvýkrát pozval. Pomohol mi vidieť proroctvá a predpovede zo Starej zmluvy o Mesiášovi, aby som si sám mohol skontrolovať, či ich Ježiš naplnil. A kým sa ten večer skončil, bol som veriaci v Mesiáša. Sám som sa stal „schizofrenikom“.

Koľko rokov ste vtedy mali?

Mal som trinásť rokov. Za prvý rok odvtedy, ako som uveril, sa nič nezmenilo. Rodičia si mysleli, že som mladý a že z toho vyrastiem. No potom sme sa odsťahovali z New Yorku do Kalifornie, kde sme mali príbuzných. Z toho začal byť môj otec nervózny. Štyri roky som tam chodil na strednú školu a v tom čase postupne rástol odpor môjho otca. Zakázal mi čítať akúkoľvek časť Biblie. Nedovolil mi chodiť na žiadne stretnutia, kde boli Židia s nežidmi. V poslednom ročníku sa úplne prestal so mnou zhovárať. A dva mesiace pred ukončením školy mi poslal cez moju mamu odkaz, že keď skončím školu, musím odísť z domu.

Vtedy som už nebol jediným dieťaťom v rodine. V Nemecku sa mi narodil brat a sestra. V New York City sa narodil ďalší brat. A v Kalifornii sa narodili ešte ďalšie tri sestry – to už potom, ako som bol vyhnaný z domu. Podarilo sa mi získať prácu ako vrátnik a upratovač v evanjelickom zbore a našporil som si 120 dolárov, čo boli vtedy v roku 1962 slušné peniaze. Čítal som si v liste Filipanom zasľúbenie: ***„Môj Boh vám splní každú vašu potrebu podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša.“*** (Flp 4,19) S týmto veršom v pamäti i na papieriku vo vrecku som sa začal prepracúvať z Kalifornie naspäť do New York City.

Ako ste sa tam uchytili?

Trvalo mi dva týždne, kým som prešiel naprieč celú krajinu, a cestou som si začal overovať platnosť tohto verša. Pán Boh mi zakaždým zabezpečil cestovné z jedného mesta do nasledujúceho. Poskytol mi tu nocľah, tam jedlo. Kým som prišiel do New Yorku, minul som len 17 dolárov z tých pôvodných 120. To leto som začal pracovať ako dobrovoľník v mesiášskom židovskom biblickom tábore za jedlo a ubytovanie. V septembri som začal študovať na biblickej škole. Štúdium tam stálo dvetisíc dolárov ročne. Na konci leta som mal iba dva doláre – to by mi dlho nevystačilo. Chcel som odložiť nástup do školy o rok a zarábať, ale Pán Boh mi to nedovolil. Sľúbil mi, že sa o mňa postará, a tak sa i dialo.

Každý semester stál 750 dolárov. No na konci prvého som mal nielen zaplatené účty, ale aj preplatok. Spolužiak, ktorý pracoval vo finančnej kancelárii školy, mi večer v jedálni hovorí: „Ty musíš byť naozaj Žid!" Tak to išlo po celé štúdium, ktoré som ukončil v roku 1966.

Vtedy som si navykol na spôsob, ktorý som si zachoval dodnes. Nikdy nikomu otvorene nehovorím, aké mám osobné potreby. Nežiadam nikoho o príspevky na konkrétne veci. Možno by ľudia prispeli zo súcitu, ale nie na základe Božieho vedenia. Vždy, keď bol čas na ďalšiu splátku školného alebo stravného, peniaze na to boli.

Potom som sa prihlásil na zvláštny program na Hebrejskej univerzite v Jeruzaleme. Tam sa požadovalo zaplatiť školné 2 400 dolárov vopred. Počas prázdnin sa mi podarilo našporiť 800. Keď som si už mal kúpiť letenku do Izraela, dostal som list od americkej vlády, že mi poskytujú štipendium 1 624 dolárov, ale pod podmienkou, že pôjdem študovať do Izraela, a nikde inde. S takou podmienkou sa dalo žiť. Tak som zažil úžasné 14-mesačné štúdium na Hebrejskej univerzite. Bol to zároveň čas šesťdňovej vojny. Štúdium som ukončil 2 mesiace po vojne a vrátil som sa do New York City.

Čakalo vás ďalšie štúdium, práca alebo založenie rodiny?

Štyri roky po návrate z Izraela som ešte študoval na Dallaskom teologickom seminári. Oženil som sa medzi prvým a druhým ročníkom. Moju manželku som spoznal sedem rokov predtým, ako sme sa vzali. Už vtedy som jej začal dvoriť, ale ona bola veľmi tvrdý oriešok. Až po siedmich rokoch uvidela svetlo a privolila – takže som o ňu musel usilovať toľko, ako Jákob. Pred svadbou som bol z tejto podobnosti s Jákobovým príbehom trochu vydesený, lebo ona mala dve sestry. Na židovskej svadbe ženíchov družba vezme pohár na víno, položí na zem a ženích ho rozpučí nohou. Do tej chvíle si to môže rozmyslieť a vycúvať, ale po rozbití pohára už nie, už ste ženatý. Keď mi družba položil pohár k nohe, nadvihol som žene, stojacej vedľa mňa, závoj, aby som sa uistil, že je to tá pravá, a až potom som rozpučil pohár. V júni tohto roka je to 51 rokov, čo sme spolu.

V tom čase sa akosi zastavil ten zázračný prísun Božieho zaopatrenia. Mal som však prácu na čiastočný úväzok a manželka bola tiež zamestnaná, takže to pokrylo naše potreby. Po ukončení štúdia sme obaja opustili zamestnanie a presťahovali sme sa do Izraela. Tam sme nemali pracovné povolenie, takže sme sa museli spoľahnúť na Pána, že sa postará. No po dvoch rokoch služby naše aktivity rozhnevali miestnych farizejov, takže sme boli vyhostení z krajiny.

Takže ste sa vrátili domov do USA…

Áno, dva roky som bol redaktorom toho časopisu, ktorého obálku dostala moja matka v Nemecku, čo v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že som v Amerike uveril v Krista. Potom som dostal ďalšie pracovné miesto v San Antonio, Texas. Tam som pracoval dva roky ako redaktor mesiášskeho rozhlasového vysielania a vyučujúci. Ale už vtedy mi Pán Boh kládol na srdce založenie iného druhu židovskej služby. To bola posledná vec, ktorú by som chcel robiť – zakladať nejakú novú organizáciu. Ale ukázalo sa, že práve k niečomu takému ma Pán Boh pripravoval všetkými predošlými skúsenosťami. Takže som sa rozišiel s rozhlasovou službou a založil som *Ariel Ministries*.

Povedzte nám viac o tejto službe.

Ariel po hebrejsky znamená *Boží Lev*. To vyjadruje našu vieru, že Ješua je Mesiáš. Biblia o ňom hovorí ako o Levovi z kmeňa Júda. Naša služba sa opiera o dva princípy. To prvé je, že chceme niesť evanjelium židovskému národu. To robia aj iné organizácie, a úspešne. Ale jedinečné na *Ariel* je systematické vyučovanie Biblie z perspektívy mesiášskeho judaizmu. Ukazujeme, ako to, čo píšu evanjeliá, zapadá do celkového kontextu judaizmu 1. storočia. A tiež vyučujeme Boží program pre Izrael, zahŕňajúci minulosť, prítomnosť i budúcnosť.

Spomínali ste, že Ariel Ministries sa zameriava na štúdium Písma z mesiášskej židovskej perspektívy. Môžete nám dať ochutnávku toho, ako to vyzerá? Pozrime sa napríklad na Ježišovu Reč na vrchu, ktorú zaznamenáva evanjelista Matúš v kapitolách 5-7. Čo v nej vidíte ako Žid?

Názov *Reč na vrchu* obsahuje geografický údaj: Ježiš predniesol tento prejav na nejakom vrchu. Ale nič to neprezrádza o jej obsahu. Táto reč nie je Ústavou mesiášskeho kráľovstva. To by sa musela vyjadriť ku všetkým 613 prikázaniam z Mojžišovho zákona. Nie je to spôsob, ako si získať spasenie. To je vždy z milosti skrze vieru, nie zo skutkov; je to pravidlo pre život tých, čo už veria. Nie je to ani kresťanská alebo cirkevná etika pre našu dobu. Je tam napríklad pravidlo o prinášaní obetí na oltár – to sa teraz v cirkvi nedeje. Hovorí nejaké veci, ktoré sa neskôr stanú základom etiky pre našu dobu; to poznáte podľa toho, ktoré veci sú ďalej zopakované v evanjeliách alebo epištolách. Čo je to teda?

Je to Mesiášova interpretácia pravej spravodlivosti pod Mojžišovým zákonom v protiklade s farizejskou interpretáciou. Farizejom vždy išlo len o vonkajšie prispôsobenie sa požiadavkám zákona. Človek neporušil zákon, kým fyzicky nevykonal zakázaný skutok. Ale podľa Mesiáša to nie je správne. Napríklad podľa farizejov si neporušil prikázanie ***Nezabiješ!***, kým si doslova nespáchal vraždu. Ježiš nesúhlasí; literu si pred spáchaním vraždy neporušil, ale spravodlivosť už bola porušená. Už pred zločinom vraždy mal niekto vnútorný postoj nepriateľstva v srdci, a už vtedy porušil spravodlivosť, bez ohľadu nato, či bol potom zločin dokonaný. Keď nazveš niekoho ***Ráka***, čo je po aramejsky ***prázdna hlava***, už si sa prehrešil. To sa netýka chlapčenských prekáračiek zo žartu, ale nadávaniu z nepriateľstva. A tento motív sa v Reči na vrchu sústavne opakuje. ***„Oni hovoria... ale ja vám hovorím..."***

A na konci Reči sú židovskí poslucháči postavení pred voľbu. Môžu sa usilovať o dosiahnutie spravodlivosti podľa návodu farizejov – ale to je ako stavať dom na piesku. Každá taká stavba sa jedného dňa zosype. Alebo môžeš stavať na pevnom základe Ježišovej interpretácie zákona, a ten je ako skala. Každá stavba na takom základe obstojí. Toto hovorí Reč na vrchu v jej vlastnom kontexte.

Ak máte záujem o naše vyučovanie, môžete navštíviť stránku www.ariel.org, tá má veľa materiálov v angličtine, ale niečo aj v iných jazykoch vrátane češtiny. Tak môžete spoznať viac z toho, čo naša služba prináša.

Ďakujeme veľmi pekne za návštevu Rádia 7 a prajeme vám Božiu priazeň v Jeho službe.

ZHOVÁRAL SA IVAN ZUŠTIAK
SPRACOVAL PETER KOZÁR

Marta nebo Marie?

Jistě každý z nás četl příběh o Martě a Marii, které navštívil Pan Ježíš. Pro mnohé z nás může být tento příběh velkým překvapením. V jiných evangelijních příbězích se dočítáme, jak si Ježíš cenil některých praktických činů druhých lidí. Tak například ocenil skutek hříšnice ve farizeově domě, kdy mu domácí nepodal vodu na umytí nohou, ale ona mu začala skrápět nohy slzami, utírala je svými vlasy a mazala mu je olejem. Této péče si opravdu vážil. Vždyť i on sám umýval svým učedníkům nohy, aby jim poskytl příklad, jak mají jeden druhému sloužit, a to i v té praktické rovině života.

Když pak čteme příběh o Martě a Marii, vidíme, že to Marta mohla myslet dobře. Chtěla, aby bylo o Mistra postaráno, aby se najedl, napil a cítil se dobře. Začala tedy popohánět i svoji sestru, aby péče o Mistra byla, pokud možno, nejlepší. Najednou se dovídá, jak je její snažení marné a pomíjivé. To je docela k naštvání, nemyslíte?

Každý příběh zapsaný v Bibli byl zaznamenán z popudu Ducha svatého a má nám něco sdělit. Tento příběh o Martě a Marii můžeme zažívat dennodenně na vlastní kůži. Každý z nás má denně možnost buď usednout k nohám Pána a číst Jeho slovo, modlit se a komunikovat s Ním, nebo zůstat zahlcen činnostmi. Třeba i takovými, které na první pohled vypadají pro druhé přínosně. Vůbec bych nechtěl následujícími řádky vybízet bratry či sestry k tomu, aby méně sloužili druhým, to v žádném případě. Chci jen upozornit na schopnost rozlišovat, které činnosti jsou jaksi zbytečné a jsou na úkor toho, abychom trávili osobní čas jen s Pánem.

Dnes žijeme v naprosto uspěchané době, kdy je na činnost lidí vyvíjen silný tlak. Lidem je neustále podsouváno, že pokud nebudou něco dělat, bude to vypadat zvláštně. Dokonce i dovolená musí být přeci trávena aktivně, jinak není člověk „in“. Lidé se snaží druhé přetvářet k obrazu svému. Každý neustále druhému podsouvá to, jak by mělo něco ideálně vypadat a snaží se své představy prosadit. Snaží se ovlivňovat druhé lidi a řídit je, přitom naprostá většina ani neví, co sama se sebou.

My, jako křesťané, však musíme být moudřejší. Nemyslím lidsky moudřejší, ale učit se moudrosti od Pána. Především nám musí být jasné, že lidé okolo nás mají růst v obraz Boží. Neměli bychom je tedy přetvářet k obrazu svému. Pán má s každým člověkem, natož křesťanem, svůj zcela originální plán. Ten je často napadán představami lidí, jak by co mělo ideálně vypadat. Ten plán, ale nezjistíme tím, že se zahltíme činnostmi a že se budeme snažit být užiteční za každou cenu.

Zjistíme ho jedině tak, že jako Marie každý den usedneme k nohám Pána a budeme vstřebávat Boží slovo a necháme působit Ducha svatého, aby nás vedl skrze to slovo opravdu tam, kde nás chce mít. Pokud tak nečiníme, je to stejné, jako bychom chtěli stavět dům a postavili bychom komín do sklepa a vstupní dveře bychom umístili na střechu. Ano v domě by bylo vše, co tam má být, ale byl by to dům jaksi nepraktický a nepoužitelný. Modleme se za to, aby i v domě Božím, jímž jako církev jsme, byl komín i dveře na správném místě a mohly být plněny funkce, pro které byly tyto věci do domu instalovány.

Při pročítání některé křesťanské literatury či poslechu některých kázání může křesťan zcela jednoduše nabýt dojmu, že zastavit se a nic nedělat je naprosto nepřijatelné. Křesťan by přeci měl být nevyčerpatelnou sloužící mašinou, tedy podle dnešních trendů. Nenechme se zmýlit. Každý křesťan se potřebuje občas zastavit a načerpat, být spojen naplno s Hlavou. Osobně to řeším útěkem do přírody, kde se modlím. Tyto činnosti samozřejmě dělám i jinde než v přírodě, ale teprve v přírodě, kdy se ztiším a obětuji tento čas Pánu, cítím, že mají úplně jinou moc a mohu se více soustředit.

Ne vždy se nám však podaří takto zmizet. Ano, tento čas by mohl být využit jinak, ale nikdy ho nelituju. Vždyť modlitba a čtení Bible je také služba, a to dosti důležitá. Bez Božího slova nemáme mapu pro sebe ani pro druhé okolo nás. Záleží tedy na každém z nás, zda chceme být s Pánem a necháme se přetvářet Písmem, nebo budeme pořád činní bez Jeho moudrosti.

MIROSLAV ŠTĚPÁN

Neděle – Den Páně

Křesťanská církev se zrodila z židovského prostředí a stojí na jeho základu. Většina evangelikálních církví má za to, že se církev narodila v den židovského Svátku týdnů (*šavu´ot*), tedy o letnicích. Na tento radostný židovský svátek přijížděli do Jeruzaléma Židé z celého světa, aby vyjádřili svou vděčnost za sklizeň prvních klasů, prvotin, pšenice a zároveň slavili, že jim Bůh na hoře Sinaj skrze Mojžíše daroval Zákon.

První křesťanský sbor vznikl v Jeruzalémě a skládal se především z palestinských Židů, kteří, jak řečeno ústy Jakuba, bratra Páně (Sk 21,21): „jsou všichni horliví milovníci Zákona." Lukáš také zřetelně píše, že křesťané ze Židů se aktivně účastnili chrámového života (Sk 2,46). S velkou pravděpodobností můžeme také přijmout, že jako Židé slavili židovskou sobotu, protože tak po celém světě činili všichni zbožní Židé.

Všechny důležité křesťanské svátky mají židovské pozadí. Původní vzor křesťanské neděle tvoří židovský *sabat*, křesťanských velikonočních svátků, *pascha*, letnic, *šavuot*, a v případě svátku narození Páně je to pravděpodobně svátek světel, *chanuka*. Židé své svátky dodržovali příkladně a uměli slavit. O tom není třeba nikoho přesvědčovat – stačí se jen trochu začíst do Staré smlouvy. Důležitější svátky se slavily osm dní!

Poměrně brzy začali křesťané slavit první den po sobotě jako svátek výslovně křesťanský, upouštějíce postupně od slavení sabatu. Byl to jeden ze způsobů, jakým křesťané vyjadřovali, že se odštěpují od náboženství Židů. Už v písmech Nové smlouvy nacházíme zmínky, které nám dovolují připouštět, že snad už v dobách apoštolů se křesťané shromažďovali na své bohoslužby první den po sobotě. Ve Skutcích 20,7 Lukáš píše: „A když se učedníci prvního dne po sobotě sešli k lámání chleba, Pavel k nim mluvil, protože měl nazítří jít pryč, a protáhl svou řeč až do půlnoci." Podobně napsal Pavel v Prvním listě Korintským (16,2): „Vždy prvního dne v týdnu ať každý z vás sám u sebe uloží, kolik se mu podaří nastřádat, aby se sbírky nekonaly teprve tehdy, když přijdu." Oba citáty nejsou ještě důkazem toho, že se křesťané již tehdy shromažďovali v první den po sobotě, ale dovolují připustit, že tomu tak bylo už v době apoštolů. Lze to připouštět o to víc, že Jan kolem roku 100 napsal v knize Zjevení (1,10): „V den Páně (*en té kyriaké hémera*) jsem byl ve vytržení Ducha." Den Páně (*kyriakos = náležející Pánu*) je technickým popisem prvního dne po sobotě jako dne shromažďování církve k bohoslužbám, a to již na počátku druhého století.

Nejstarší zmínku o setkávání se křesťanů nacházíme v jednom z listů vládce Bitýnie Plinia Mladšího adresovaném císaři Trajánovi (96-117), napsaném v roce 112/113. Dočítáme se tam, že křesťané „měli obyčej se shromažďovat v popisovaném dni za úsvitu a zpívat střídavě písně k uctění Krista jako Boha."[1]

Svědectví, že se křesťané určitě shromažďovali k bohoslužbám v první den po sobotě, tj. v Den Páně (*kyriaké*), nacházíme u několika křesťanských pisatelů první poloviny druhého století.

Pravděpodobně nejstarší křesťanskou zmínku o slavení Dne Páně jako křesťanského svátku nacházíme ve spisu *Didaché, Učení dvanácti apoštolů*. Ve 14. akapitu čteme: „V Den Páně se shromážděte, lámejte chléb, vzdávejte díky a vyznávejte své hříchy...".[2] Pokud přijmeme, že termín „Den Páně" z knihy Zjevení (1,10) je prvním svědectvím o tom, jak byl den, ve kterém se křesťané shromažďovali, nazýván, pak *Didaché* je dalším svědectvím, že křesťané den svého shromažďování nazývali Dnem Páně.

V Pseudo-Barnabášově listu, nazývaném též List Barnabášův, pocházejícím také z 2. století, pravděpodobně kolem roku 130, v 15. akapě čteme: „Proto trávíme v radosti ten osmý den, v němž i Ježíš vstal z mrtvých, zjevil se a vystoupil na nebesa."[3] Osmý den, tj. první den po sobotě, konsekventně byl také nazýván dnem nového počátku.

V *Apologii* Justina Mučedníka napsané kolem roku 155, doručené Antoniovi Piovi, čteme v 67. akapě: „V dni zvaném Den Slunce probíhají na jednom místě setkání všech bydlících ve městech a vsích. Čtou se tam Vzpomínky apoštolů nebo Prorocké spisy, dokud to čas dovolí. Potom, co lektor přestane číst, představený společenství živým slovem napomíná a povzbuzuje k následování tohoto krásného učení. Nato všichni vstaneme z místa a modlíme se. Dále pak, jak už bylo řečeno, když ukončíme naše modlitby, je přinášen chléb, víno a voda, a představený přednáší podobné modlitby a díkůčinění, jak to jen dokáže, a lid s radostí odpovídá: „Amen." Potom konečně dochází k rozdání a rozdělování každému toho, co se stalo eucharistií[4] (eucharistie je jednoduše díkůčinění od slovesa *eucharisteo* = děkovat, být vděčným; pozn. autora), nepřítomným to zanesou diakoni. Ti, kteří jsou zámožní a chtějí, každý podle vlastní vůle dává to, co sám chce, a všechno, co se sebere, je přinášeno představenému... Shromažďujeme se na našem společném setkání v Den Slunce, protože je to první den, ve kterém Bůh přetvářeje temnotu a hmotu, učinil svět, Ježíš Kristus, náš Spasitel, pak stejného

[1] List 96 Plinia Mladšího, in Naumowicz Józef red. a Misiarczyk Leszek, překl. *Pierwsi apologeci greccy, Biblioteka Ojców Kościola č. 24*, Wydawnictwo M: Kraków, 2004, s. 29.

[2] Michalski Marian, překl. *Didaché, Antologia literatury patrystycznej.* Instytut wydawniczy Pax: Warszawa, 1975. s. 14.

[3] List Pseudo-Barnabášův 15, in *Antalogia literatury patrystycznej*. s. 32.

[4] Apologia Justyna *Męczennika z Pierwsi apologeci greccy*, viz. tamtéž, *s. 199 i 200.*

dne vstal z mrtvých. V předvečer Saturnova dne byl ukřižován a následně po Saturnovu dni, to znamená v Den Slunce, se ukázal apoštolům a učedníkům, předávaje jim to učení, které jsme zde předložili k vašemu posouzení."[5]

Křesťanská neděle je v Nové smlouvě, shodně s židovským způsobem počítání dnů v týdnu, prvním dnem po sobotě. V řecké a latinské kultuře byla nazývána Dnem Slunce. Tak nazýval neděli ve shodě s řeckým a latinským způsobem označování dnů v týdnu Justin Mučedník, jak bylo citováno výše. Židé v Ježíšových dobách nedisponovali názvy jednotlivých dnů týdne. Nazývali je číslováním: první den po sobotě, druhý den po sobotě atd. V prostředí latinské a řecké kultury měly jednotlivé dny týdne své názvy.

Členění času na sedmidenní týdny bylo přijato světem řecké a latinské kultury na přelomu staré a nové éry. Pochází z židovského kulturního vlivu a je odvozeno přímo ze Staré smlouvy. V Genesis 2,2-3 si čteme, že „sedmého dne Bůh dokončil dílo, na němž pracoval; sedmého dne odpočinul od veškeré práce, kterou dělal. Bůh sedmý den požehnal a posvětil jej, neboť v něm Bůh odpočinul od všeho díla, jež vykonal, když tvořil." Izraelité byli Mojžíšovým zákonem zavázáni ke svěcení soboty (Ex 20,8-11). Ten den byl rovněž znamením smlouvy mezi Bohem Jahve a Izraelem (Ex 31,13). Jednotlivým dnům týdne dali název helénští astrologové. Spojili sedm dnů týdne se sedmi astrálními božstvy. Paní profesorka Ewa Wipszycká uvádí: „Týden začínali v naši sobotu posvěcenou Saturnu, neděle byla dnem boha Hélia (latinsky Sol tedy Slunce), pondělí Seléné (latinsky Luna tedy Měsíc), úterý Arése – Mars, středa Herma – Merkura, čtvrtek Zea – Jupitera, pátek Afrodity – Venery."[6]

Překlady latinských názvů dnů týdne přejaly románské a germánské národy. Odtud např. název neděle v němčině Sonntag (den slunce), podobně v angličtině Sunday. Teprve Slované, když tvořili své kalendáře v prostředí křesťanské kultury, dali dnům týdne vlastní názvy. A tak je ve slovanských jazycích první

den týdne nazýván nedělí, tj. dnem, v němž se nedělá, tedy nepracuje, a v ruském jazyce byl nazván *voskresenie* (zmrtvýchvstání), což jednoznačně navazuje na Ježíšovo zmrtvýchvstání.

A tak je vyloženou lží, že křesťané převzali pohanský Den Slunce a učinili ho svým dnem zasvěceným Ježíši. Pohané totiž takový sváteční den neměli. Vůbec jej neměli, protože ke všem dům přistupovali stejně. Reminiscenci této skutečnosti nacházíme v Listu Římanům, kde čteme (14,5): „Někdo si cení jednoho dne nad jiné, pro někoho je den jako den." Křesťané, jak jsem již představil, slavili první den po sobotě, který nesl latinský název Den Slunce. Konstantin Veliký, když ustanovil v roce 321 neděli jako den osvobozený od práce v celé Římské říši, to, co křesťané už minimálně dvě stě let praktikovali a na co jasně ukazují citované spisy apoštolských otců, sankcionoval pouze státním právem. Když Konstantin ustanovil neděli dnem osvobozeným od práce, nebyl ještě křesťanem, ale byl křesťanství nakloněn. Pokřtít se nechal teprve na smrtelné posteli.

Takže když se tu a tam objeví obvinění, že Konstantin Veliký uložil křesťanům, aby slavili pohanský Den Slunce jako křesťanský svátek, pak se to zcela míjí s historickou pravdou a jde jen o pokus diskreditovat neděli jako výlučně křesťanský svátek!

Starověcí křesťanští pisatelé velmi často spojovali neděli se zmrtvýchvstáním Pána Ježíše. Tak už Pseudo-Barnabáš kolem roku 130 napsal: „Proto slavme radostně ten osmý den, ve kterém Ježíš vstal z mrtvých."[Ä] Takto si vlastně každou neděli připomínáme zmrtvýchvstání Ježíše! Chtějme to činit s radostí! Apoštol Pavel napsal Korintským (1K 5,7b-8): „Vždyť Kristus, náš velikonoční Beránek, byl již obětován! Proto slavme Velikonoce... s nekvašenými chleby upřímnosti a pravdy." Každého nedělního rána, osmého dne, v den nového počátku, v den, ve kterém Ježíš vstal z mrtvých, kdy jsme shromážděni na bohoslužbě jako Církev Ježíše Krista, můžeme vyjadřovat svou radost, že Ježíš vstal z mrtvých a sedí po pravici Všemohoucího, kde se zastává svého lidu. Ta radost by nám měla stačit na slavení celé neděle jako Dne Páně!"

JERZY KARZELEK
PŘELOŽIL JAROMÍR ANDRÝSEK

[5] *Vademecum historyka starożytnej Grecji i Rzymu,* red. Ewa Wipszycka, PWN, Warszawa 1985, tom I, s. 308.

[6] List Pseudo-Barnabášův 15 v *Antologia literatury patrystycznej*, viz. tamtéž, s. 32.

ZJEVENÍ – kniha, jež činí člověka šťastným

15. díl

Ďábel řádí (Zj 12) pokračování

Ve Zj 12,17 je zřetelné, že skrze mesiánský Izrael přijdou k víře také další a následují Ježíše:

„Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají přikázání Boží a drží se svědectví Ježíšova.“

“Ostatní její potomstvo” jsou nyní mesiánští pohané, kteří nikdy nebyli Židy. Také oni mají proti sobě ďábla, který, potom co nemohl zničit mesiánské Židy, nyní pronásleduje také mesiánské pohany. Zde je naznačeno, že pronásledování synagogami je pro církev teprve začátkem problémů. Je možné, že jsou zde myšlena již pronásledování římskou státní mocí, tak jak začala za Nera, pokračovala za Domiciána a ve 2. a 3. století dostala pod tlak křesťanské sbory v celé Římské říši.

Dodnes pronásledování křesťanů neustalo, ať už komunistickými režimy, islámskými státy nebo dokonce ze strany mocných církevních institucí.

Ďábel se obává spravedlnosti

Zjevení 12 odpovídá na otázku: Proč stále dochází k pronásledování? Na vině je drak: ďábel vždy slídí po všem, z čeho je cítit Mesiáš. On ví, že Mesiáš zlomí ďáblovu moc, zastaví zlo a dopomůže spravedlnosti k průlomu, jak to popisuje Izajáš (11,1-5):

„I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, nýbrž bude soudit nuzné spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost.“

Spravedlnost představuje koncept, jenž stojí proti říši zla. Spravedlnost znamená soud pro ty, kteří setrvávají ve zlém. Když se Mesiáš ujme své vlády, nebude už místo pro zlo, útlak, zneužívání, násilí a vše, co slouží nespravedlnosti. Už zde není místo pro ďábla a jeho temné myšlenky. Odtud i jeho plán usmrtit Ježíše už při narození. A poté, co Ježíš Kristus přišel k Bohu, pokouší se ďábel uspět u dalšího kandidáta, u ženy, mesiánského židovství, jež se poměrně brzy ve Skutcích apoštolů dostává pod tlak (Sk 7-8). A poté, co nebude moci zničit ani mesiánské židovství, přistoupí k dalšímu kandidátovi, mesiánskému pohanství, následovníkům ženy. To jsou pohané, kteří díky zvěstování židovských kazatelů dospěli k víře v Mesiáše Židů.

Bitva v nebi

Skutečný důvod ďáblova hněvu a násilí spočívá nicméně v tom, co se odehrálo v nebi (12,7-9):

„A strhla se bitva na nebi: Michael a jeho andělé se utkali s drakem. Drak i jeho andělé bojovali, ale nezvítězili, a nebylo již pro ně místa v nebi. A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé.“

Stále se ještě nacházíme v obrazné rovině, drak je totiž obrazem ďábla a bitva je obrazem rozmíšky, kterou vyvolalo nanebevstoupení Ježíše Krista. V nebi není místo pro oba, pro Mesiáše i draka. Musí dojít k bitvě, ve které drak podlehne – nyní je zmíněno i jeho jméno: „Ďábel, satan, svůdce.“ Je svržen z nebe, co tam vlastně pohledával?

Jób

Ze Starého zákona známe jeden příběh, ve kterém v nebi vystupuje sám satan: Jób 1,6-12. V tomto příběhu předstupuje satan před Boha, aby osočil nejspravedlivějšího člověka na zemi.

Bůh Jóbovi, velmi vlivnému a bohatému muži, důvěřoval, protože se v každém ohledu choval bohabojně. Satan se však této důvěře vysmívá: Jób je bohabojný jen zdánlivě, protože se mu to vyplácí a má z toho nemalé příjmy. Kdyby vše ztratil, pak už by Bohu více nevěřil. Bůh přistoupí na sázku se satanem, že Jób zůstane věrný i tehdy, kdy ztratí všechny výhody své víry. Satan se za Jóbem vypraví a připraví ho o vše, co životu propůjčuje hodnotu: bohatství, děti, zdraví. Pak za ním ještě pošle tři přátele, kteří Jóbovi bez přestání namlouvají, že si za své neštěstí může sám a zcela jistě zhřešil. Oni v podstatě věří tomu, co předjímal satan: Když dělám vše správně, pak se mi bude dařit dobře. A v tom spočívala i ďáblova námitka: lidé se bojí Boha jen proto, že jim to přináší výhody. Odejmete-li výhody, zmizí i víra. Jóbovi přátelé přemýšlejí stejně: „Kdybys udělal vše správně, pak by se ti také dařilo dobře. A když se ti dobře nevede, pak jsi udělal něco špatně."

Satan v nebi je obrazem ďáblova ústředního záměru: namluvit Bohu, že není správné lidem důvěřovat, protože ho nakonec stejně všichni zklamou. Jinak řečeno, ďábel chce Boha přesvědčit, že ho vlastně dobrovolně nikdo nemá rád. Jako by si Bůh tuto lásku mohl od lidí jen koupit, ale nikdy ji nedostane ze svobodné vůle. Bůh nebude vlastně nikdy opravdově milován. Motivace, jež stojí za tímto satanovým záměrem, je jednoznačná: oddělit Boha od lidí a přimět Boha, aby svou lásku k lidem vzdal, přestal jim projevovat svou dobrotu a už do nich nevkládal svou důvěru. Zároveň je v pozadí cítit určitý výsměch a zlý předpoklad, že Bůh vlastně vůbec není hoden lásky a toho, aby ho nějaká bytost vůbec mohla svobodně milovat.

Obžaloba

Prakticky to znamená, že satan činí především jedno: vznáší obžalobu. Vykresluje Bohu lidi ve špatném světle. Předkládá výčet lidských hříchů a selhání, požaduje pro lidi odpovídající trest a vyžaduje smrt hříšníka. Satan je prokurátorem, veřejným žalobcem, a zákon, o který se jeho žaloba opírá je Boží právo. Hříšník a zlo nesmí zůstat bez trestu. Satan to ví a vyžaduje potrestání přímo od Boha. Požaduje rozsudek smrti pro ty, kdo se od Boha vzdálili. Požaduje smrtící konsekvence pro ty, kdo selhali, resp. zhřešili. Ale pojďme zpět ke Zjevení 12 (v. 10 a 11):

„A slyšel jsem mocný hlas v nebi: „Nyní přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí. Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti."

Prokurátor ztratil svou práci, žalobci už nikdo nenaslouchá. Ne proto, že by se lidé polepšili, ale získali „obhájce", který každou obžalobu smete se stolu: Ježíše Krista, Beránka. Každá žaloba ztroskotá na tom, že trest, který satan požaduje, byl již vykonán. Ježíše to stálo vlastní krev, proto zemřel. Žalobce ještě ani nepozvedne hlas a Ježíš už vznáší před Bohem svou námitku. V nebi je to právě Ježíšova smrt, která satana umlčuje, na zemi je to pak vyznání jeho lidu, přihlášení se k Ježíši, které jim zajišťuje, že se za ně postaví, tedy jejich „svědectví".

Už žádné odsouzení mrtvých

Pavel vyjadřuje tento fakt silným obrazem (Ř 6,4-7):

„Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. Jestliže jsme s ním sjednoceni, protože máme účast na jeho smrti, jistě budeme mít účast i na jeho zmrtvýchvstání. Víme přece, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby tělo ovládané hříchem bylo zbaveno moci a my už hříchu neotročili. Vždyť ten, kdo zemřel, je vysvobozen z moci hříchu."

Kdo se spolehne na Ježíše, kdo je pokřtěn v jeho jméno, ten umírá. Křest je obrazem tohoto umírání: jako při pohřbu, při němž se mrtvola ukládá pod zem, tak se křtěnec noří pod vodní hladinu. Jeho vynoření je pak obrazem zmrtvýchvstání. Jak to, že tady Pavel mluví o umírání, když po křtu vše zůstává při starém? Kde je tedy ten rozdíl? Co se vlastně stalo?

To se dá hezky vysvětlit Zjevením 12. Kdykoliv začne ďábel vypočítávat

moje hříchy, je jeho obvinění zamítnuto, neboť akta mého případu už neexistují, byl uzavřen. Ve svém křtu jsem byl s Ježíšem Kristem sjednocen v jeho popravě. Už jsem svůj trest obdržel, když jsem se ponořil do vody. Byl jsem „ukřižován" spolu s ním.

Trest za můj hřích už byl vykonán, Satanovy požadavky byly splněny. Můj spis je odložen, soud už se mnou nezabývá. Jsem svobodný!

Svoboda nyní

Pavel dále píše v listu Římanům (8,31-34):

„Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všecky jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všecko? Kdo vznese žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás!"

Zjevení 12 není pohledem do vzdálené budoucnosti, nýbrž je od 1. století po Kristu skutečností a přítomností! Nyní je zproštěn obvinění každý, kdo Kristu důvěřuje a stojí při něm. A hlasy v hlavě a srdci, které nás stále ještě obviňují a předhazují nám naše chyby, které nám připomínají naše selhání a připadáme si kvůli nim nesnesitelní, tyto hlasy už nemají právo ničit náš život a okrádat nás o naši radost. Hříchu se nyní můžeme zbavit, můžeme ho vyslovit, v modlitbě Bohu a v přiznání člověku říct, aby mohl být odpuštěn a naše svědomí bylo osvobozeno.

ULRICH NEUENHAUSEN
PŘELOŽILA NOEMI PÍPALOVÁ
UPRAVIL JAROMÍR ANDRÝSEK

P. Shirerová a G. Detwilerová detská trilógia **Kráľovskí bojovníci**

Kumran, 2018 – 2019, 269, 290 a 314 strán

Téma duchovného boja je neustále aktuálna, a nielen pre dospelých. Aj deti potrebujú už od malička poznávať, kto je v tomto svete ich skutočným nepriateľom a ako sa mu ubrániť. Trilógia ***Kráľovskí bojovníci*** od autoriek Priscilla Shirerová a Gina Detwilerová hovorí o duchovnom boji a duchovnej výzbroji spôsobom vhodným práve pre deti. Podľa údajov od vydavateľa je tento dobrodružný príbeh vhodný pre deti od 8 do 12 rokov. Ale pokojne si ho môžu prečítať aj dospelí, aj im má určite čo povedať. Ja som sa z týchto kníh všeličomu priučila.

V prvej časti s názvom ***Kráľovskí bojovníci*** sa skupinka detí náhle ocitne v tajomnej krajine Ahoratos. Je to zvláštna krajina, kde si treba zo všetkého najskôr zaobstarať poriadnu výzbroj. Tá sa ukrýva v Jaskyni, do ktorej vedie cesta cez Vodu. Zároveň je potrebné riadiť sa pokynmi zo zvláštnej Knihy, ktorej autorom je sám Zdroj. Deti sa musia oboznámiť s pravidlami života v tejto krajine a spoznať svojho nepriateľa. Musia sa tiež naučiť používať svoju výzbroj a dôverovať jej. V tejto prvej časti si vyskúšajú opasok pravdy, ktorý dokáže udržať veci (a možno aj ľudí?) pohromade, topánky pokoja, ktoré sa dokážu dostať aj na neprístupné miesta a zvláštny pancier, ktorý im vždy ukáže správnu cestu. Pri tom všetkom ich po Ahoratose sprevádza tajomná bytosť menom Ruwach.

V druhej časti s názvom ***Neviditeľná invázia*** prídu na rad ďalšie, o niečo ťažšie skúšky, a ďalšie kúsky výzbroje. Deťom k výzbroji pribudne štít, ktorý je ale úplne iný, ako si predstavovali. Budú sa môcť presvedčiť, že štít kráľovského bojovníka môže alebo skôr musí vyrásť z malého, zdanlivo bezvýznamného semienka. Deti spoznajú, že takýto štít, hoci sa im zdá slabý, dokáže obrovské veci. Dostanú tiež prilbu, ktorá dokáže uchrániť myseľ pred útokmi nepriateľa. Pretože nepriateľ je zákerný. Nestavia si pevnosti len v neviditeľnej krajine Ahoratos, ale preniká aj do nášho sveta a do nás samých, aby si postavil pevnosti priamo v nás. Dokáže sa zavŕtať do mysle a úplne prekrútiť alebo zakryť pravdu. Deti sa okrem iného učia počítať s faktom, že kto je raz oslobodený, je už navždy slobodný, aj keby nepriateľ tvrdil čokoľvek iné.

No a v tretej časti s názvom ***Meče slova*** prichádzajú na rad ešte ťažšie a napínavejšie zápasy. Bojovníci si budú môcť ešte intenzívnejšie vyskúšať ochranné účinky prilby a štítu, a tiež sa zoznámia s mečom. Na rozdiel od predošlých častí výzbroje, používanie meča je oveľa náročnejšie. Deti zistia, že potrebujú poctivý tréning, aby sa naučili s mečom správne narábať. Meč zároveň musí pravidelne dopĺňať svoju silu, k čomu potrebuje Knihu. Deti sa učia, aká je Kniha dôležitá a aké nebezpečné môže byť, keď Knihe prestanú plne dôverovať, keď sa v nej niečo upraví, pozmení, alebo sa prestane brať vážne. Dozvedia sa aj kopu iných vecí, napríklad to, že nie je dobré nechať priateľa osamote, ak vidia, že je neozbrojený. Postupne sa učia, že sami neobstoja, potrebujú navzájom jeden druhého a zároveň zisťujú, aké je užitočné mať po boku aj starších a skúsenejších kráľovských bojovníkov. A naučia sa aj niečo o zvláštnom dare vidieť veci, ktoré iní nevidia...

Celý príbeh je zasadený do súčasnosti a scény z fantazijného sveta Ahoratos sa striedajú so svetom reálnym. A tak si bojovníci môžu svoje získané vedomosti zakaždým vyskúšať aj v reálnom praktickom živote. A nakoniec zistia, že neviditeľný Ahoratos vlastne nie je až taký vzdialený, ani nie je len nejakou fantáziou. Je tu medzi nami a je rovnako reálny, ako svet, ktorý vidíme fyzickými očami.

Trilógia Kráľovskí bojovníci je napínavé detské dobrodružstvo s podtextom Božieho bojovníka. Je plná veľavravných obrazov, ale nenájdete v nej vysvetlivky ani klasické pojmy ako Biblia, Boh, satan, hriech a pod. No vnímavý čitateľ pochopí, minimálne ten dospelý určite. A čo sa týka detského čitateľa, myslím si, že tiež mnohým veciam porozumie a okrem napätia a dobrodružstva nájde v príbehu aj veľa užitočného a poučného. Obzvlášť, ak už má nejaké vedomosti z Biblie a zo života s Bohom. Ale aj tak by bolo dobré si s deťmi o príbehu z týchto kníh pohovoriť. Spýtať sa ich, čo sa v knihách dočítali a podľa potreby im povysvetľovať veci, poukázať im na realitu duchovného boja a biblické súvislosti.

Zároveň treba počítať s tým, že tieto knihy nie sú prvoplánovo evanjelizačné. To samozrejme nezanemená, že nemôžu poslúžiť tým, ktorí sa ešte Bohu plne neodovzdali. Práve naopak, príbeh môže v deťoch vzbudiť túžbu stať sa ozajstným Božím bojovníkom. Môže im pomôcť porozumieť, o čo vlastne v tomto svete ide a ako si s tým poradiť... Ale ten základný prvý krok – získanie spasenia – treba deťom dostatočne vysvetliť. Netreba sa spoliehať, že to urobia spomínané knihy. No a treba dodať, že bojovníkmi v tomto príbehu nie sú len chlapci, ale aj dievčatá.

JANA ČÍŽOVÁ

Bratská misijná konferencia IBCM7

V dňoch 24. – 28. júna 2019 sa konala v meste Pomezia neďaleko Ríma už 7. medzinárodná konferencia bratských zborov o misii. Zúčastnilo sa na nej 880 účastníkov zo 122 krajín/teritórií z celého sveta. Oproti minulej konferencii to bol nárast o 200 účastníkov a 18 krajín.

Témou konferencie bolo naše poslanie (ako bratských zborov) byť svedkami Pána Ježiša Krista v mnohých rozličných krajinách a kultúrach celého sveta.

Štyrmi hlavnými prednáškami nás oslovil Prof. John Lennox, emeritný profesor matematiky na Oxfordskej univerzite, ktorý sa s nami podelil z bohatstva skúseností ako obhajca kresťanskej viery vo verejnom priestore: v médiách a univerzitách v mnohých krajinách sveta.

O ďalšie príhovory sa postarali Joel Hernandez (USA/Mexiko), Ivan Chow (Singapur), Santhosh Thomas (India), David Smith (Austrália), David Henry (Jamajka), a Fares Marzone (Taliansko) – už z tohto prehľadu vidno, že to bol pestrý výber rečníkov s odlišnými štýlmi komunikácie.[1]

Večerné programy ilustrovali konferenčnú tému príkladmi zo života a služby Bratských zborov v rôznych regiónoch sveta: Oceánia, Juhovýchodná Ázia, Stredný východ, Európa, Afrika a Latinská Amerika. Hlavný program dopĺňal bohatý výber workshopov/seminárov.

V úvodný večer konferenciu oslovil senátor Lucio Malan, člen talianskeho senátu aj parlamentného zhromaždenia a kresťan zo zboru valdenskej tradície[2] v Taliansku.

Okrem organizovaných programových blokov je veľkou hodnotou takejto konferencie jedinečná príležitosť stretnúť bratov a sestry z celého sveta, k čomu bohato poslúžili prestávky na občerstvenie a jedlo. Pre našinca je to skúsenosť, ktorá otvára obzory a ukazuje bohatstvo a kreativitu Božieho Ducha v Jeho vedení Cirkvi v rozličných situáciách.

SPRACOVANÉ PODĽA TLAČOVEJ SPRÁVY IBCM7
PETER KOZÁR

Jedním z důvodů, proč na konference tohoto typu rád jezdím, jsou osobní setkání a rozhovory s věřícími z různých zemí. V minulých setkáních jsem obdivoval misijní nasazení našich bratří v Čadu, vážil jsem si vzájemného rozhovoru s bratrem z Kanady, zato tentokrát mě udivil příběh bratra Sturma z USA. Narodil se v USA, vystudoval matematiku a počátkem devadesátých let se dostal jako misionář do Albánie. Po více než dvaceti letech se s manželkou rozhlíželi a modlili, jestli je Pán nevolá ještě někam jinam. Dostal pozvání vyučovat na speciální univerzitě v Severní Koreji určené pro děti tamějších prominentů. Zakrátko se však z rozhodnutí amerických úřadů museli všichni Američané z této školy vrátit do USA. Tehdy požádal o albánské občanství a opravdu ho dostal. Dnes tedy dále učí v Severní Koreji matematiku – nyní s albánským občanstvím. Ptal jsem se ho na jeho misijní působení. Na to mi odpověděl: „Mám vždy obrovskou radost, když některý ze studentů položí otázku, ze které je vidět, že o životě, jeho hodnotách a snad i o Bohu opravdu přemýšlí.“

Pozdravil jsem se tam a popovídal si s věřícími například ze Singapuru, Mongolska, Austrálie, ale nejcennější byly pro mě rozhovory o možné spolupráci s bratry z Maďarska a Polska – mám velkou naději, že se uskuteční. Asi kvůli tomu jsem musel jet až do Říma.

JAN VOPALECKÝ

[1] Hlavné konferenčné príhovory a programy je možné nájsť na YouTube cez stránku https://new.ibcm.net/livestreaming-of-ibcm-2019.

[2] Reformačné hnutie siahajúce svojimi počiatkami do 11. storočia.

Naše maminka,

Drahuška Kuzmiková, Vopalecká

Emil Tobola se jako chudý mlékař zamiloval do Marie, dcery hospodského, a když se v květnu 1933 narodila Drahuška a rok na to v srpnu Liduška, na velkou slávu to nevypadalo. Vzájemné vztahy a sociální poměry byly tak neutěšené, že když se jim pak po třech letech narodil bratr Bedřich, miminko ani maminka nepřežili... Dědeček Emil se po čtyřech letech znovu oženil s ženou o dvanáct let starší, než byl sám, a pro Drahušku s Liduškou nastala doba snad ještě těžší. S novou ženou svého tatínka si nerozuměly.

Díky nové mámě se však Drahuška a Liduška setkaly se znamenitou ženou královského ducha, sestrou Fiedlerovou, o které psával i František Jan Křesina v časopise Ze slov pravdy a lásky! Tetička Fiedlerová děvčatům prokazovala lásku, odpovídala na tisíce otázek a Drahuška ve dvanácti letech odevzdala svůj život Pánu Ježíši. On jí všechno odpustil a získal si její srdce. Stala se dcerou velkého nebeského Krále! Nový život s Kristem byl pro ni něco úžasného. Postupně poznávala další věřící přátele. Dovedete si představit dvě dvanáctileté holky, které bydlí pětadvacet kilometrů od sebe, navštěvují se a nadšeně se baví, jaké to je žít s Pánem Ježíšem? – Ta druhá byla Helenka Balandová.

Když v den svých osmnáctých narozenin přišla Drahuška do shromáždění, dozvěděla se, že komunisté Křesťanské sbory zakázali a že musí domů. Sice to nahánělo strach, ale mladí lidé zůstali nadšení pro Krista a scházeli se tajně. Drahuška už chodila do práce a snila si své sny. Kdykoli mohla, setkávala se s věřícími a byla nadšená životem pro Krista. V jednadvaceti se vdala za Venouška Vopaleckého a spolu se odstěhovali do Prahy, kde prožili krásné období duchovního utváření; například na výletech s nezapomenutelným strýčkem Kořínkem! Když se jim pak – to bylo už v Opavě – narodili chlapci Jenda a Pavel, jejich radost z rodinného i sborového života neznala mezí.

Tři měsíce po narození Pavla však přišla krutá rána: Venoušek tragicky zemřel. Nikdo u toho nebyl, ale vyšetřování říká, že mu pod kolo vběhla srna, když se v sobotu navečer vracel na motorce z bratrského shromáždění.

Po jeho pohřbu Josef Kurz, Venoušků osobní přítel a svědek na jejich svatbě, naší mamince řekl: „Víš, Drahuško, vždy musíme usilovat, aby ze všeho, co se v našem životě děje, vzešla Bohu sláva.“ Maminka si to zapamatovala a žila tím. Roky tiše plakávala, vzpomínala, snila a přitom se naplno starala o nás dva kluky. A Bůh o tom věděl. Excelentně se staral o Drahušku i její syny: ve sboru a později na konferencích jsme vnímali přijetí, péči, hodně lidí nás navštěvovalo, pomáhalo útěchou, prakticky i finančně.

Dva roky po tatínkově smrti vymysleli Zuzka a Milan Bocekovi, že nás pozvou k sobě do Batizovec pod Tatrami. Jezdili jsme tam pak dalších dvanáct let každé prázdniny na tři týdny. Známe tedy Tatry, batizovský sbor, poznali jsme osobnosti, jako byli Sirácký, Oboril, Fáber, Košút a další – a taky kamarády, se kterými jsme si blízko dodnes!

Osm roků byla s námi maminka v domácnosti a pak jí Bůh dal práci účetní ve škole, napřed na čtyři, později na osm hodin. Byla to znamenitá žena! Lidé se na ulici zastavovali a šeptali si: „To je ta paní Vopalecká...!“ Možná trochu nadsazuji, ale něco takového mi řekla učitelka fyziky na rozlučkovém večírku na konci deváté třídy.

Když jsme my dva kluci vystudovali a našli si zaměstnání, proběhly ne dvě, ale tři svatby: Pavel 1985, Jenda 1986 a maminka Drahuška se o čtrnáct dní později vdala za Jána Kuzmika z Batizovec! Milan Bocek byl jedním ze svědků! Přes třicet let strávila pak v Batizovcích. Šlechtična, o kterou se postaral Bůh! Závěrečnou třetinu života nebyla sama, ale měla manžela, milé prostředí, sbor, řadu velmi blízkých přátel, zahrádku, kytičky... Každá návštěva od nich odcházela obohacená – i my blízcí. A všechny doprovázela svými modlitbami.

Když už roky přibývaly a zdálo se mi to právě vhodné, zeptal jsem se: „Mami, kdyby se něco s tebou stalo, kde chceš být pochovaná?“ – „To je jedno, na vzkříšení počkám kdekoli.“ Pochopila, že pro Boha je přecházení mezi životem a smrtí tam a zpátky jaksi normální – dívala se na Krista!

Když dědeček Janko Kuzmik skoro v devadesáti letech odešel do nebeského domova, vzali jsme si maminku k nám na Vsetín. Za ten rok stihla i tady pozitivně rozčeřit duchovní hladinu – prostě královská dcera. Chátrající tělesná schránka však nestačila na jejího královského ducha, a nakonec nedokázali pomoct ani záchranka a lékaři. Ve vsetínském sboru máme jednu sestru, je to takový anděl, asi hodinu před maminčiným posledním výdechem přišla do nemocnice, kde jsme byli všichni kolem jejího lůžka, potěšila několika slovy, pohladila jí čelo a říká: „Už stojí před nebeskými branami.“ A zase odešla. Maminka zemřela ve věku 86 let a pochovali jsme ji do hrobu ve Zlíně, kde leží i její tatínek.

Její život byla exhibice, co Bůh dokáže udělat s člověkem, který se mu plně vydá k dispozici, i když to zpočátku třeba na žádnou velkou slávu nevypadá...

JAN VOPALECKÝ

Malá Morávka

– jubilejní!

Pobyty v hotelu Neptun v krásném prostředí Malé Morávky v Jeseníkách zná spousta křesťanů. Letošní byl však ve znamení malého jubilea – křesťanský pobyt, vedený bratrem Vláďou Pípalem z Opavy se zde konal již po desáté. Za tu dobu se již třikrát vyměnilo vedení hotelu, avšak „skalní" zaměstnanci si nás oblíbili a dovedou nás představit novému vedení v dobrém světle. Je to projev Boží milosti, že dochází k vzájemné důvěře a snaze vyjít si vstříc, což je v dnešním světě velká devíza.

Jsem moc vděčný za takové pobyty – a chtěl bych vyjádřit poděkování nejen Vláďovi, ale všem, kdo se na vedení podobných pobytů podílejí. Mají zejména v bratrském hnutí obrovský význam. Na těchto pobytech dochází k tomu, že lidé se rozhodují pro Ježíše. Umožňují, že se můžeme poznat s bratry a sestrami z jiných míst naší vlasti. Za týden se poznáme mnohem lépe než v neděli na shromáždění. A nejen s nimi – protože většinou se tam také setkáváme s věřícími lidmi z jiných společenství z nejrůznějších míst – a to je také velmi prospěšné a věřím ke společnému užitku. Zejména v době, kdy se vzájemné styky mezi bratrskými sbory velmi výrazně omezily. Dnešní doba dává spíše přednost spolupráci s křesťany v místě bydliště. Proto jsou pro zachování identity sborů takové pobyty velmi důležité.

Hostem letošního pobytu byl bratr Meinolf Mellwig, který si pro nás připravil řadu zamyšlení nad listem Jakuba. Tedy nad biblickou knihou, které obvykle nevěnujeme tu pozornost, kterou by si určitě zasloužila. Byla zde zcela praktická témata jako: O moudrosti (Jk 1,5-8), o našem jazyku (Jk 1,19; 3,1-12; 4,11-12; 5,12), o upřednostňování osob (Jk 2,1-13), o sporech v církvi (Jk 3,13-4,3), o trpělivosti a vytrvalosti (Jk 5,7-11) a o nemocech a uzdravení (Jk 5,13-18). O jednotlivých tématech pak zájemci diskutovali ve skupinkách. Z těchto přednášek je pořízen zvukový záznam, který je možno si objednat u br. Vladimíra Drbala v Brně.

Pro děti probíhaly nejen besídky (bratr Vláďa vždy následující den kontroloval, co si děti zapamatovaly – a některé nás dokázaly řádně a příjemně překvapit), ale také i sportovní vyžití a dětský den pod vedením manželů Kmeťových z Badína.

Prožili jsme také krásný večer s koncertem manželů Dirdových a sester Ranšových z Brna (pracují v Brněnské tiskové misii) spojený se svědectvím z jejich života. Bratr Pavel Dirda, velmi nadaný hudebník romského původu, zažil lesk i bídu celebrity na světových pódiích, než nalezl svého Spasitele, jemuž od svého obrácení věrně slouží.

Součástí pobytu byl také tradiční prodej křesťanské literatury, kterou zde nabízel bratr Dušan Dadák.

Vyvrcholením pobytu byl také křest čtyř lidí v místním bazénu u hotelu. Na křest se šla podívat i paní provozní z hotelu a také jej se zájmem pozorovaly děti z blízkého okolí.

Jsem vděčný za takové pobyty v krásné přírodě. Většina účastníků v hodinách odpoledního volna pořádala túry do jesenických hor anebo trávila čas v Karlově Studánce. Člověk si v přírodě může více uvědomovat Boží velikost i jeho lásku k nám lidem. A také prožívat radostné společenství s bratřími a sestrami, se kterými se tak často nesetkáváme.

TOMÁŠ PALA

JEŽÍŠ NA NÁVŠTĚVĚ

MARTA SLOVÁČKOVÁ

Tento příběh už dávno se stal, když Ježíš šel vesnicí a někdo ho zval.
„Zavítej k nám Pane, já a má sestra tě zveme.“
Ježíš se zastaví a na Martu se dívá a ta honem na Marii kývá.
„Musíme se o něj postarat, určitě má hlad a kdoví, jestli má kde spát.“
Vidím, že unaven je dost, však těším se z toho, že navštívil nás tento host.
Lidé různé věci o něm povídají a mnozí z dálky za ním přicházejí.
Konečně dozvíme se o něm více už, jen ať odpočine si tento vzácný muž.

A Marta se stará, co jen mu dát jíst. Marie však poslouchá, co jim chce říct.
A tento výjimečný host, zcela upoutal její pozornost.
Pomáhat v kuchyní? To se teď nedá. A Marie k Ježíši blíž si sedá.
Nikdy nikoho tak mluvit neslyšela, jeho řeč jí až do srdce pronikala.
Stále jen by poslouchala ta slova, i když Marta se po ní ohlíží znova a znova.
Tolik starostí a práce měla, a Marie stále jen u Ježíše seděla.
Ale co, vždyť to sestra zvládne, ale pro Martu to není vůbec snadné.
A dokonce zdá se jí, že Ježíš je rád, že může si s Marií tak dlouho povídat.
A začíná se už hněvat, že musí se o všechno sama starat.
„Už nemám sílu. Tak dost!“ A Martě došla trpělivost.

„Pane já musím všechno dělat sama a tebe to vůbec nezajímá!
Moje sestra nechala jen na mně všechnu práci, řekni jí přece, že mi má pomoci.“
Odpověď Ježíše ji docela překvapila, brzy však ta laskavá slova pochopila.
„Marto, Marto nestojí to za to, aby ses tolik zlobila, Marie si lépe zvolila.
Už navždy v jejím srdci zůstanou má slova, bude si je připomínat stále znova.
A ty se staráš a jsi velmi pečlivá, ale to tak důležité v životě nebývá.
Jen jedno je potřeba, znát Otcovu vůli a umět ji žít v každou chvíli.“